

BROJ 29
SRPANJ 2009.

ISSN 1381-4130

Kriza – izazov vjeri

Recesija, kriza, minusi, dugovanja – riječi su koje su opteretile proteklu godinu i znakovito se ukorijenile u naše misli i dje-lovanja. Nesigurnost i tjeskoba, zebnja pred sutrašnjicom ne zahvaća samo pojedince, obitelji i poduzeća nego i samo državno vodstvo. »Kriza je izazov, krizu treba pobijediti!« priopćuju na predavanjima marke-tinški stručnjaci ignorirajući krizu svojim bogatim honorarima; »Kriza razara«, pišu jedni, izvješćujući o tisućama otpuštanja i tragično uništenih egzistencija. »Kriza je medijski napuhana, razvijimo svoj obrambeni mehanizam i kritički prihvaćajmo ono što nam mediji serviraju«, pokušavaju nas pak utješiti drugi. »Kriza je izmišljotina svjetskih centara moći«, tumače treći.

U sličnoj krizi, političkoj, ekonomskoj, nacionalnoj, u zemlji koju je neprijatelj oku-pirao, Učitelj poručuje:

Stoga vam kažem, ne budite zabrinuti za život, što ćete jesti; ni za tijelo, u što ćete se odjenuti. Jer je život više od hrane i tijelo od odjeće. Promotrite gavrane: ne siju, ne žanju, nemaju spremišta ni žitnice, a Bog ih ipak hrani. A koliko ste vi vredniji od ptica! Tko od vas zabrinutošću može produljiti dob svoju i za jedan latak? Kad ne možete dakle ni ono najmanje, zašto ste onda zabrinuti za ostalo? Promotrite ljiljane kako rastu. Ne muće se niti predu, a kažem vam da se ni Salomon u svojoj slavi ne zaodjenu kao

jedan od njih. A kad travu koja je danas u polju, a sutra se u peć baca Bog tako odijeva, koliko li će više vas, malovjerni! A vi - ne tražite što ćete jesti, ili što pitи, niti se uznemirujte. Jer sve to traže pogani ovoga svijeta. A Otac vaš zna da sve to trebate. Nego, tražite kraljevstvo njegovo, a to će vam se pridodati! (Lk 12,22-31)

Ne budite zabrinuti, jer to vas razdire, rastače, cijepa (*biti zabrinut* u svetopisamskom tekstu izvorno doista upućuje na podjelu, rastavljanje na dijelove), niste cjeloviti kada vas obuzimaju uznemirenost i tjeskoba, ne možete tada djelovati kao potpuna i smislena osoba. Razarate i svoje međusobne odnose, nepovjerenjem, igno-rancijom, brigom samo za svoje. Ali poruka ide i dalje: ne morate biti zabrinuti samo onda ako Boga držite svojim Ocem. Otac se brine za svoju djecu. I konačno: prioriteti trebaju biti viši, duhovni ciljevi, a ovo ostalo tada će nadoći, Bog Otac će se pobrinuti.

Naravno da je za prihvaćanje ovakve poruke potrebna vjera. Učitelj zato i poru-čuje: Promotrite oko sebe, ne ištite ono što Otac zna da trebate nego ono što on želi da tražite, zašto biste bili malovjerni?

Godina krize jest izazov, ali izazov vjeri. Pobjeda vjere razotkrit će godinu krize kao godinu milosti Gospodnje!

Ruben Knežević

Susret baptista Hrvatske
str. 4

Konferencija u Mošćenici
str. 7

Obljetnice
str. 11

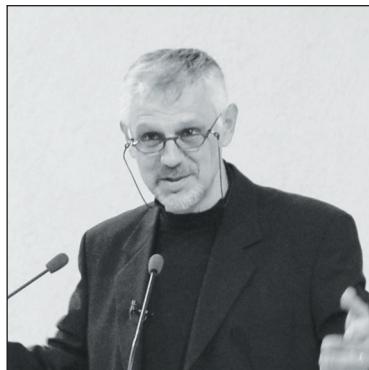
Pretisak Novoga testamenta
str. 16

Riječ

ONO JE KAO MREŽA

Propovijed p. Giorgia Grilja, predsjednika Skupštine SBC u RH,
na godišnjem Susretu baptista u Čakovcu 19. travnja 2009.

Nadalje, kraljevstvo je nebesko kao kad mreža, koja se baci u more, zahvati svakovrsne ribe. Kad se napuni, izvuku je na obalu, sjednu te skupe dobre ribe u posude, a nevaljale izbace. Matej 13,47-48

Među mnogim usporedbama kojima je Isus svojim učenicima kanio prispopodbiti Kraljevstvo Božje, a ono je središnja tema njegovih propovijedi, nalazimo i sliku mreže.

Kao kad mreža zahvati ribe

1. Mreža, to znamo, ima neku funkciju. U sportu omogućuje igru, u ribolovu ulov, u svijetu računala komunikaciju. Postoje i one mreže koje se nazivaju zločinačkim mrežama. Takve se služe krađama, ucjenama, kontrolom kocke, švercanjem robe i ljudi, prostitucijom i sl. kako bi se zločinci dokopali novca i onoga što novac donosi sa sobom: lagodnoga života i moći. Mreže se stvaraju s nekom svrhom.

Kraljevstvo je Božje, kaže Isus, poput mreže. Cilj joj je uhvatiti mnogo riba. Može li nam se dogoditi da mi, koji se želimo barem do neke mjere poistovjetiti s Kraljevstvom Božjim, zaboravimo na Božji zadatki? Mislim da može. Kraljevstvo Božje, koje se utjelovljuje u Crkvi Kristovoj ima zadatku »loviti ljude« koji su predstavljeni kao ribe.

Savez baptističkih crkava sebe je definirao kao »mrežu živih crkava ujedinjenih poslanjem i služenjem svojim društvenim zajednicama«. Funkcija tako shvaćenog zajedništva jest da ono bude djelatno. Da se u vrijeme »dizanja mreže« u njoj nađe riba. Nismo mi ti koji će određivati što će s ribama biti, tj. koja je među njima dobra, a koja nije. Naše je ribariti.

Može li se dogoditi Isusovim sljedbenicima da zbog načina života zaborave na zadatku? I te kako može. Koliko je samo energije potrošeno u crkvama na raspravama o glazbi, izgledu, ponekad i u svadama oko sporednih stvari, a glavna je funkcija ostala neispunjena. Sve nam može postati važnije od zadatka: omogućiti ljudima da se »uhvate u mrežu«. Ali Isus kaže da će kod izvlačenja mreže najvažnija stvar biti koliciна ribe u njoj. Ovih je dana brat Željko govorio o stagnaciji u našem Savezu, kao da smo naše mreže izvukli i ostavili da se suše umjesto da s njima svako jutro odlazimo u ribolov. Mreže trunu. Nažalost, Crkva može zaboraviti svoj prvi i najveći zadatak. A taj

Kraljevstvo Božje, koje se utjelovljuje u Crkvi Kristovoj ima zadatku »loviti ljude« koji su predstavljeni kao ribe.

jest: da ona u ovom svijetu bude instrument Božjeg djelovanja, da mrežom ulovi ribe, dobre i one još bolje. Lijepo je pročitati Isusove riječi kad priča o sjemenju i kukolju, da ne brinemo zbog toga što ima i kukolja. Oni su briga anđela. Ne treba brinuti niti za male ribe, to je briga anđela. Naša briga treba biti samo ulov, sve je ostalo Božja briga. Dobro se osjećam što ja nemam zadatku praviti izbor između dobrih i loših. To je briga pravednoga i mudrog suca, a on je naš Bog.

Prvo: Ne zaboravimo da smo ovdje zbog mreže, koja ima svoju funkciju i zadatku.

Umrežene raznolikosti

2. Od čega se sastoji mreža? Od čvorova i poveznica. Poželite li povezati čvrsto dva konopa, to ne možete bez čvora. Ovih smo dana slušali riječi brata Miloša o tome kako svatko mora biti čovjek/žena Božje blizine, a brat Nenad naglasio je kako Crkva mora biti živa zajednica. Nismo pred Bogom svaki pojedinačno, nego u zajednici. Jutros je naša tema: Crkva kao mreža. Ako pojedina crkva predstavlja jedan čvor, onda mreža mora biti sastavljena poveznicama koje se nalaze između čvorova; to je onaj ravan dio konopa. Čvrsti čvorovi međusobno spojeni poveznicama postaju MREŽA.

(a) Čvorovi; Mreže su najčešće sastavljene od istovrsnih čvorova, jer su ispletene od jednog konopa. Ako je Kraljevstvo Božje malik mreži, možda moramo očekivati istovrsnost i ovdje? No, život nam je – od vremena Onoga koji je svoju poruku zaođenu u ruho ove slike – namirio takvu raznolikost koja nas često zbunjuje. Postoje različite vrste čvorova, različite izrade čvorova, počevši od oblika, veličine, čvrstoće... Sto učiniti s ovim čvorovima? Može li se od njih tako različitim načinima mreža?

Pretražite li na Internetu stranice koje govore o baptističkoj obitelji u svijetu uočit ćete nevjerojatnu različitost. Čvorovi su na toj mreži vrlo različiti, recimo to tako, po boji, debljini..., od baptista koji krštavaju malu djecu, do Baptista sedmoga dana, od Sjevernih do Južnih, od Bijelih do Crnih... Kako od svih tih različitosti, čvorova, udova – ako uzmete sliku Crkve – isplesti jednu mrežu? Kako od toga napraviti jedan organizam? U tom jednom tijelu ne bi smjelo biti natjecanja, suparništva, napetosti. Takav sklad vlada u zdravom tijelu. Jer ako se tijelo počinje osjećati loše, to upućuje na neki prekid veze. Jesu li svi ovi čvorovi jednako dobri/čvrsti? Treba li ih sve uplesti u našu mrežu? Ako je odgovor DA, postoji li tada kriterij dobra, istinitosti – kako me upitao jedan naš brat. Danas bih htio reći: DA, postoji kriterij dobra i istinitosti. Nabrojio bih tri stvari koje bi po mom mišljenju bile kriterij za uključivanje čvorova odnosno udova u tijelu.

Prvi kriterij: Motivacija. Koji bi bio odgovor na pitanje: koja motivacija, koji poticaj stoji iza želje za uključivanjem? Ljubav, nesebičnost. Kad se nalazite u mreži postajete dio šire priče. Jer ako gledate samo na svoj interes, šira će obitelj zbog toga patiti. Kad bi moja ruka gledala samo svoj interes,

Ako pojedina crkva predstavlja jedan čvor, onda mreža mora biti sastavljena poveznicama koje se nalaze između čvorova; to je onaj ravan dio konopa.

patilo bi čitavo moje tijelo. Krist je došao na ovaj svijet jer je ljubio čovjeka. Morao se odreći svoje slave. Nije ostao sjediti Ocu s desne strane i gledati na nas odozgo. Došao je dolje među nas. Prvi kriterij vrednovanja

dobra je: koja je motivacija. Ako je to ljubav i nesebičnost onda si već u jednoj trećini dobro došao u ovu priču.

Drugi kriterij: Cilj. Cilj Isusovog dolaska bio je da tebi i meni podari život. Cilj je kad se iz nesebičnosti zauzmeš za neko dobro i želiš ispuniti život određene osobe, skupine ljudi kojoj služiš. Danas postoje mnogi ljudi koji se predstavljaju za mesije i dijele savjete i rješenja ljudima, čak nude iscjeljenja. Ali koji im je cilj? Dobra zarada. Ukoliko si spremjan dati vlastiti život osobi kojoj služiš, dati svoje vrijeme da bi toj osobi omogućio život, tada si već i u drugoj trećini dobrodošao brat ili sestra u zajedništvu, u službi.

Treći kriterij: Metode. Nenasilje. Koje su metode tvojeg djelovanja? Da li je tvoja metoda djelovanja nenasilje, kao što je to činio Isus? To je nešto što ovaj svijet nema. Svjetske se krize rješavaju slanjem vojnika; umjesto stotina, šalju se tisuće da bi nasilje bilo još jače. Isusova je bila metoda nenasilja. I ako ste vi moj brat i sestra koji dijelite Isusov Duh nenasilja, požrtvovnog služenja bratu i sestri, dobrodošli ste.

Po ova tri kriterija dobra prepoznajemo je li neki čvor dobrodošao u mrežu. Te čvorove predstavimo kao naše crkve, kao zajednice iz kojih dolazimo. Vrlo su različite. Moglo bi se dogoditi da se prilikom odlaska u drugu baptističku crkvu zapitate: Da li je ovo također baptistička crkva? Toliko su velike razlike. Odlaskom u crkve drugih tradicija uočit ćete još veću raznolikost s kojom nije lako izaći na kraj. Lako izlazimo na kraj

Danas bismo mogli reći da je Duh upravo Duh komunikacije, da on potiče život i omogućuje da se život koji postoji u jednom udu prenese i u drugi.

sa sebi sličnima. Što su razlike veće, teže je. Ako nisi moje boje, cilj si mojeg napada. Treba više tolerancije. Različitost ponekad i boli. Ne znamo kako s njom izaći na kraj.

Duh komunikacije i života

(a) Poveznice; Komunikacija je poveznica među čvorovima na mreži. Nalazi se između čvorova. Prepoznali smo da je jedan od važnih djelovanja u budućem razdoblju našeg Saveza upravo ta komunikacija. Duh Sveti je Duh komunikacije. Komunikacija je krv Tijela Kristova. O Duhu Svetome klasično govorimo kao o Onome koji povezuje i oživljuje Tijelo: (Vjerujem u Duha Svetoga i u jednu, svetu, katoličku/sveopću i apostolsku crkvu...). Vjerujem u Duha Svetoga koji povezuje, oživljuje. Danas bismo

mogli reći da je Duh upravo Duh komunikacije, da on potiče život i omogućuje da se život koji postoji u jednom udu prenese i u drugi. Da služba jednoga uda postane služba cijelome tijelu. Zato je važno raditi na komunikaciji, jer bez nje nije moguće izobilje života u jednoj zajednici ili dijelu zajednice (čvoru mreže) prenijeti na cijeli organizam. Bez komunikacije nije moguće ostati povezan, živjeti. Ona mora postati

u tebi kao pojedincu, u nama kao zajednici, u nama kao denominaciji, u nama kao dijelu sveopće Kristove Crkve u povijesti i u geografskom smislu. Ono je još više od toga, ali se mora utjeloviti i u svim spomenutim razinama. Da Krist bude naša misija, da bude vidljiv, da živi po svojoj Crkvi u ovome svijetu.

Ako dakle vjerujemo da je Kraljevstvo Božje poput mreže i da je svaka od crkava uključena u Savez baptističkih crkava kao jedan (iako različit) čvor te mreže, onda ta vjera od nas zahtijeva:

1. Naučiti prihvati drugoga (drugačnjega). Možda su nam od malena ukazivali na te razlike, ali, koliko god one bile teške, to nije razlog da odbacimo ikoga tko iz ljubavi i poradi želje za ostvarenjem života nenasilno radi na promicanju Kraljevstva Božjega. Naucimo prihvatići jedni druge, iskoracići jedan prema drugome, naučiti nešto, obogatiti se izmjenjivanjem međusobnog iskustva.

2. Širiti mrežu. Širenje mreže vrlo je efikasan način da se netko »uplete«. Čak i kad bismo imali upletenih svih 50 čvorova koliko ima naših članica, postojala bi određena mjera za njenu veličinu. Ne dalje, ne više. A što s onima koji ne uspiju ući, koji ostanu vani?

Evandeoska suradnja i misija

Draga braćo i sestre,

Ako mi evandeoski kršćani u ovoj našoj maloj zemlji od 4,5 mil. stanovnika budemo u budućnosti djelovali kao nepovezani čvorovi tada nećemo moći računati na uspjeh. Morat ćemo se zadovoljiti životom u manje više dobro uređenim »klubovima«. Ali ako shvaćamo da imamo zadatak, tada nam je nužno sebe razumijevati kao djeliće jedne šire stvarnosti čiji je zadatak za Boga »uloviti ribe«, utjecati pozitivno na društvo u koje smo postavljeni. Naglašavam da je jedna od temeljnih vrijednosti Saveza: ne bojati se. Baptisti se kroz povijest nisu bojali. Pred sve nas stavljamo ovaj izazov. Zašto ne bismo u ovoj zemlji bili predvodnici onoga zajedničkog: da se s evandeoskim kršćanima naše zemlje umrežimo kao čvrsta mreža različitih čvorova, ali vrlo uspješna u zadobivanju ljudi za Krista. Nismo sami, ne možemo biti sami, zašto ne bismo dali ruke jedni drugima? Jer nije naš zadatak imati dobar program i lijepu crkvu. Povežimo se međusobno, postanimo mreža. Jer jedina ona može hvatati ribe, mi sami ne. Ovakvo ponašanje traži iskorak iz svoje ljuštare, iz svoga malog zatvorenog kruga. Poslani smo u svijet u misiju.

način življenja. Komunicirati znači živjeti po Duhu. Duh kao vjetar puše, raznosi i donosi. Uvijek u pokretu, uvijek potiče na život, prenosi se u drugo tijelo. Izobilje iz jedne zajednice proširiti će se i na ostale. Zatvorenost u sebi i svoju zajednicu pokazatelj je da pojedinac i zajednica prijeće Duha u njegovu djelovanju. Naputak je Pisma vrlo jasan: »Duha ne gasite« ili »ne trnite«. Otvorenost prema drugima jest pokazatelj da Duh ima prostora za svoje djelovanje u pojedincu, zajednici, ali i u mreži zajednicā. Jučer sam doslovno uživao slušajući zbor, njihov izričaj. Koliko je ljubavi i bogatstva, Božjeg Duha i nadahnuća u našim zajednicama! Da nema komunikacije među našim zajednicama ostao bih prikracen za ta lijepa događanja. Duh Sveti upravo povezuje događaje među nama. Komunicira. Proslijediće dalje ono što je Bog dao meni i tebi. Isus kaže da je Duh kao vjetar koji puše uvijek u pokretu i donosi život tamu gdje se pojavi. Pismo kaže: Duha ne gasite, duha ne trnite. Otvorenost prema drugima pokazuje da ima prostora za djelovanje u

Povežimo se međusobno, postanimo mreža. Jer jedina ona može hvatati ribe, mi sami ne.

pojedincu, zajednici, ali i u mreži zajednicā. Treba jasno istaći još nekoliko stvari.

Kraljevstvo se Božje ne iscrpljuje u pojedincu, niti u u zajednici vjere, niti u jednoj denominaciji, i čak nije istoznačno sa sveopćom Crkvom, iako neke baptističke denominacije sebe poistovjećuju s Kraljevstvom Božjim. Kraljevstvo Božje uvijek je šire i veće od toga. Ali ono se mora utjeloviti

Vijesti

Ivan Špičak postavljen za pastora pripravnika u Daruvaru

U lijepom zajedništvu i punoj crkvenoj dvorani, na nedjeljnju je jutarnjem bogoslužju 3. svibnja 2009. Baptistička crkva Daruvar svećanim bogoslužjem iskazala dobrodošlicu svome novom pastoru. Brat Ivan Špičak uveden je u službu pastora pripravnika na godinu dana. Daruvarska crkva već duži niz godina nije imala pastora, a njegovu je službu obavljalo starještvo crkve.

Ivan Špičak završio je studij teologije i potom aktivno djelovao u crkvenoj službi. U svome kratkom osvrtu iskreno je i osjećajno istaknuo Božje djelovanje i poziv te strah od ulaska u ovu uzvišenu službu.

Na bogoslužju su se okupili i vjernici okolnih crkava, kao i drugi gosti. Svečanost je vodio brat Vlado Novaković, starješina daruvarske Baptističke crkve. Podsetio je sve nazočne na dosadašnje daruvarske pastore i njihovo djelovanje te naglasio kako je »njihov plašt pao na brata Ivana!« Uvod u molitvu izrekao je brat Franjo Špičak, pastor siračke baptističke crkve, koji je svojevremeno i krstio brata Ivana i bio mu pastorem.

Miško Horvatek, negdašnji pastor daruvarske crkve a sada pastor baptističke crkve »Emanuel« u Krapini, u svojoj je propovijedi naglasio ozbiljnost i uzvišenost pastorske službe. Pozvao je također i crkvu da bude podrškom mladom pastoru i nosi ga u molitvama.

Savez baptističkih crkava predstavljali su glavni tajnik Željko Mraz i Timothy-Ivan Špičak, pastor baptističke crkve u Pakracu. Brat Željko radosno je ohrabrio crkvu i mlađoga pastora. Naglasio je veliku potrebu za suradnjom vjernika jedne od najstarijih naših crkava u Hrvatskoj s jednim mlađim i neiskusnim pastorm, no spremnim na službu.

Pastor Timothy-Ivan Špičak izručio je čestitke braće i sestara iz Pakraca i zaželio Božji blagoslov vjernicima i novom pastoru. Svečanost je završila prigodnim domjenkom što su ga pripremile sestre domaćinske crkve. (IBA/GC)

Godišnji Susret baptista Hrvatske u Čakovcu

U Pastoralnom centru u Čakovcu održan je od 17. do 19. travnja 2009. tradicionalni godišnji Susret baptista Hrvatske.

Ovogodišnja su događanja započela Godišnjom skupštinom Saveza. Skup je pozdravio i uvodno slovo izrekao Bill Shiell, pastor Prve baptističke crkve u Knoxwillu, dugogodišnje partnerske crkve Pastoralnoga centra u Čakovcu. Glavni tajnik SBC u RH, Željko Mraz, podnio je izvješće o radu vodstva Saveza u proteklom razdoblju te o stanju u Savezu s duhovnog, organizacijskog i finansijskog motrišta. Predložen je i prihvaćen i proračun za sljedeće razdoblje.

Druga važna tematska cjelina Skupštine bilo je predstavljanje Strategije o radu Saveza za razdoblje do 2020. godine na čijoj se pripremi radilo dvije godine, a predstavili su je predsjednik Saveza, pastor Toma Magda, i član Izvršnog odbora Saveza, Ivan Vučetić.

Cijela je subota, uz kraći poslijepodnevni odmor, bila zauzeta jutarnjim i večernjim bogoslužjima i seminarima. Na jutarnjem seminaru pastor Miloš Komanović govorio je o značajkama duhovno zrelih pojedinaca, onih koji su naučili naslijedovati Krista u sili Duha Svetoga, živeći milosrđe koje su i sami primili. Mladi iz Pušćina i Karlovca glazbom su animirali slavljenje, a svjedočanstvom i pjesmom programu su doprinijeli Oskar Barić i Mateja Magdalenić.

Subotnje je poslijepodne bilo rezervirano za sljedeće seminare: »Kako zadobiti, a ne zdrobiti svog brata« – Kristian Brackett; »Strategija Saveza – ima li to veze s Biblijom?« – p. Toma Magda i Ivan Vučetić; »Stres naš svagdašnji« – Melania Ružićka i Vesna Brezović; »Umrežavanje s Kristom u Matejevom evanđelju« – Bill Shiell; »Upoznati i razumjeti svijet naše djece« – Svetjelana Mraz.

Slavlje subotnje večeri pjesmom je predvodila glazbena skupina »Kristina« iz Rijeke, a najmlađi su pokazali što su naučili tijekom programa koji je skupina pod ravnateljem Timothy Špičaka pripremila za njih. Karmen Horvat predstavila je kazališne projekte koji su se događali u PC Čakovec tijekom posljednjih godina. Posebnost večeri bio je zbor BC Mačkovec koji je pod vodstvom Maseja Kovačevića izveo dvije skladbe u jazz obradi. U svojoj propovijedi pastor Nenad Kovačević istaknuo je, na temelju Djela apostolskih, da je živa crkva ona koja ima duhovnu odgovornost, duhovni identitet i koja time ima utjecaj u svijetu u kojem živi. Propovijed pastora Giorgia Grlja o Kraljevstvu Božjem koje je »kao mreža«, održana u nedjelju ujutro, objavljena je ovom broju Glasa Crkve. (IBA/GC)

Razgovor

Pastor Nenad Kovačević o godišnjem susretu baptista

S uskrslim Kristom sve je moguće, a on nas poziva na budućnost s njime

Što očekujete od ovoga našeg, već tradicionalnoga godišnjeg susreta?

Prije svega očekujem ohrabrenje. Kad smo zajedno uvijek se ohrabrimo, kako mi, domaćini, zbog mnoštva braće i sestara koji nam dolaze u posjet željni zajedništva, ali vjerujem i naši gosti, pogotovo braća i sestre koji dolaze iz manjih crkava.

Tema je vrlo zanimljiva, i vjerujem da može dati novi poticaj, novi polet za novu

budućnost, kako crkvama tako i pojedinциma. Pozvani smo da radimo i služimo. I crkve se u tome trebaju međusobno povezati. Očekujem ohrabrenje i novi poticaj kroz učenje, seminare i novo zbljžavanje Kristovih sljedbenika.

Kako gledate na budućnost Saveza u svetu nove vizije?

Strategija za budućnost Saveza jest nešto što je većina pastora promišljala i očekivala. Ja je vidim kao pozitivan iskorak koji nas tjera da razmišljamo i razgovaramo o budućnosti. Sad kad smo postavili neke strateške smjernice svatko se od nas nekako odmah vidi u nekom od konkretnih poslova i zadatka koje treba odraditi da bismo svi zajedno više napredovali. A ti će poslovi i zadaci nas, pastore, još više zbljižiti. Mislim da će se kroz takav zajednički napor puno više moći napraviti u dosezanju vizije i cilja. Znači, ohrabruje me strategija i puno očekujem od njene provedbe.

Kako lokalna zajednica može pridonjeti razvoju te zajedničke vizije?

To će, mislim, ovisiti o darovima koji postoje u nekoj lokalnoj crkvi. Naša crkva, na primjer, ima dosta resursa a ima i iskustva u pomaganju drugima na različitim podru-

čjima, posebno u osnivanju novih crkava i u evangelizaciji, ali i u molitvi i davanju. S novom strategijom mi smo ohrabreni dati još više. Bolje znamo gdje i kojoj sredini možemo pomoći i na koji način. Vjerujem da je tako i drugdje i da će Bog upotrebljavati ne samo našu crkvu nego i druge crkve – i vjerujem da se međusobno obogaćujemo. Tako svi možemo i duhovno rasti i još više toga napraviti.

Imate li neku poruku za sudionike susreta?

Volio bih da nas poneše ova misao: S uskrslim Kristom sve je moguće, a on nas poziva na budućnost s njime. Ta je budućnost mnogo veća i mnogo obilnija od onoga što smo doživjeli u prošlosti. (IBA)

Vijesti

Održan 5. Sabor PEV-a

U prostorijama Crkve Božje u Vinkovcima 5. i 6. lipnja 2009. održan je 5. Sabor Protestantskog evanđeoskog vijeća. Ove je godine moto susreta bio: »S Kristom kroz krizu«. Pod tim su motom okupljeni pastori i crkveni djelatnici saslušali tri predavanja koja su osvijetlila sadašnji trenutak kako Kristove crkve utjelovljene u evanđeoskoj obitelji crkava, tako i duhovnu panoramu Europe koja je prirođeni kontekst u kojem se navješta Evandelje Isusa Krista.

Razmatranje uloge crkava reformacijske baštine započeo je dr. Peter Kuzmič ustvrdivši da je prvi razlog zajedništva duhovne naravi. Isus Krist očekivao je od svojih sljedbenika da zajednički rade na promociji Kraljevstva nebeskog koje je kao središnja tema Isusova navještaja utemeljiteljski i operativni princip Crkve. U zemljama poput Hrvatske, u kojoj su protestantske crkve u manjini, ne treba zanemariti ni strateške razloge. Zajedničko djelovanje jedini je način da manjina dođe do glasa i promovira vrijednosti koje zastupa.

Giorgio Grlić, razmatrajući duhovnu panoramu Europe, ukazao je na to da je kao posljedica mnogostrukih i složenih povijesnih gibanja suvremenih Evropljanin osuđen na usamljeničko lutanje fragmentiranim krajobrazom bez cilja i smisla življenja. Zato je zadatak Crkve da kao

zajednica vjernika pruži tom usamljeniku dom i prihvaćenost.

Prof. Mladen Jovanović u završnoj je riječi Sabora ustvrdio da je kriza ona odlučujuća točka u kojoj se može dogoditi obrat. Svi velikani duha bili su ljudi koji su krizne trenutke svog života iskoristili na najbolji mogući način i to ne samo za sebe već i za mnoge naraštaje nakon sebe.

Zato Sabor PEV-a poziva teologe, pastore, vjeroučitelje, crkvene djelatnike i sve vjernike da najprije osobnim življnjem budu svjetlo u mraku beznađa, ali i da zajedno kao Crkva Isusa Krista iznaju načine kako u krizi ne potonuti nego je, naprotiv, iskoristiti za napredak Evandželja.

Cliff Luckhurst, voditelj komisije za molitvu PEV-a, izvjestio je o aktivnostima komisije. Ona već dulje vrijeme četiri puta na godinu izdaje bilten koji želi ohrabriti vjernike na gorljiviji osobni molitveni život kao i na zastupničku molitvu za duhovno probuđenje Hrvatske. Ove je godine komisija organizirala i desetodnevnu molitvu kao pripravu za Globalni dan molitve u koji se ove godine uključilo oko 500 milijuna vjernika u više od 200 zemalja.

Rad s mladima još je uvijek, kako je izvjestio David Kovačević, uglavnom podijeljen po denominacijama. Prepoznata je važnost bolje suradnje kako bi kampovi (u Orahovici, Severinu na Kupi, Fužinama, Činti), konferencije i druge vrste događanja bile rasadnik duha razumijevanja i međusobnog uvažavanja.

Zajednički napor urođio je dobro plodovima u vjeroučiteljnom programu gdje su priređeni udžbenici za osnovnu školu i materijali za srednju školu. Uz to, potrebno je brinuti za vjeroučitelje ne samo na obrazovnom planu već i za njih kao osobe sa svojim potrebama, rekao je Željko Mraz.

Saboru je pribivao i gost iz Srbije, Miroslav Radovanović. Izvjestio je o nezavidnoj situaciji u kojoj se nalaze evanđeoski vjernici i crkve u Srbiji zbog izostanka pravne regulative. Baš su zbog takve situacije vođe crkava prepoznale važnost zajedništva. Nastoje raditi s djecom, pa tako organiziraju i prvi festival dječje pjesme, izdaju CD i DVD s kršćanskim glazbom i crtanim filmovima i sl. Odnedavno je Evanđeoska alijansa Srbije ponovno članica Evropske evanđeoske alijanse.

U nekoliko je rasprava ustvrđena nedovoljna informiranost članica PEV-a i u tu se svrhu predlaže bolje iskoristiti medije poput Interneta. Ukoliko bi to mogućnosti dopustile, poradit će se na formiranju informativne agencije – a važnost ove ideje već je otprije prepoznata – i to ne samo za područje Hrvatske već i zarad boljeg i šireg informiranja u regiji u kojoj jezik nije nepremostiva poteškoća.

Prepoznati su i napor i dobri primjeri suradnje u onim sredinama poput Vinkovaca i Rijeke u kojima snažnije zajednice traže puta i načina pomaganja onima koji u trenucima slabosti trebaju pomoći i potporu. (IBA)

Krštenja

»Tko su ovi u bjelini?« – Krštenje u Čakovcu

U Pastoralnom centru u Čakovcu održano je 24. svibnja krštenje na kojem je kršteno 12 vjernika: Filip Horvat, Slavica Stoiljković, Stjepan Turi i Momčilo Vojnović iz Peteranca, Mateja Demeterfi iz Legrada te, iz Čakovca, Iva Horvat, Blaženka Čekunec, Ana Havaši, Danijel Behin, Margaret Kocijan, Katarina Flajpan i Draženka Zorković.

Okupljene je pozdravio Bratoljub Horvat riječima iz Otkrivenja 7,13-14: *Tko su ovi u bjelini?*, naglasivši da smo došli na svečani skup, na sveto mjesto gdje Bog prebiva.

Propovijedao je Zdenko Horvat, pastor zagrebačke Baptističke crkve. Tumačeći čin koji je trebao uslijediti pitao se: Što čine, zašto to čine, tko to može činiti i zašto biste to i vi trebali učiniti? Ovim činom krštenici svjedoče da su sljedbenici Isusa Krista. Čine to iz poslušnosti Kristovoj zapovijedi i zato što vjeruju. To mogu učiniti oni koji su čuli evanđelje, povjerovali evandeoskoj poruci, izmirili se s Bogom i odlučili promijeniti život. »Kako biste susreli živoga Boga«, poručio je okupljenim prijateljima pastor Horvat, »iskoristite prigodu koja se sada, propovijedanjem evanđelja i vama pruža«. Sam čin krštenja obavio je, uz pastora Horvata, i Ivica Horvatić. (IBA/GC)

Radost krštenja u Pakracu

Velika svečanost i poseban dan bio je u Pakracu za sedmero vjernika koji su 7. lipnja krštenjem priznali Krista kao svoga Gospodina i Spasitelja. Kršteni su Denis Jureša iz BC Pakrac, Marija Sakač iz Evandeoske crkve Garešnica te obitelj Vondra (otac Zdravko, majka Marija i djeca Sanela, Siniša i Dalibor) iz Evandeoske crkve Daruvare.

Bogoslužje je, pred preko stotinu sudionika slavlja, otvorio pakrački pastor Timothy-Ivan Špičak, pozdravivši okupljene stihovima: *Zahvalit će ti što si me uslišio i moj postao Spasitelj. Kamen što ga odbaciše graditelji, postade kamen zaglavni. Jahvino je to djelo: kakvo čudo u očima našim! Ovo je dan što ga učini Jahve: kličimo i radujmo se njemu!* (Psalam 118,21-24)

Propovijedao je pastor Branko Banić iz Evandeoske crkve Garešnica, temeljeći svoju propovijed na biblijskom tekstu iz Dj 8,26-40. Bog čini niz znakova i čudesa kako bi se

samo jedan čovjek spasio i mijenja njegov običan put u putovanje s Bogom. Etiopljanin poziva Filipa u svoja kola gdje mu Filip tumači ulomak iz Pisma. Nekad kola u koja nas Bog šalje ne idu u pravcu u kojem bismo mi željeli, trebamo tada promijeniti naš unaprijed zacrtani smjer i zaboraviti na sebe, jer ljubav za Boga i bližnje ne traži svoje. Život s Isusom jedno je putovanje, evanđelje je put

koji vodi do vode, do krštenja, kada stari čovjek umire, a novi se rađa. Etiopljanin nakon krštenja nastavlja radosno dalje, jer kada izvršavamo Božju volju radost se Duha umnožava, a zadovoljstvo ovoga svijeta umire – istaknuo je pastor Branko.

Sam je čin krštenja obavio pastor Timothy-Ivan Špičak, naglasivši kako je krštenje korak poslušnosti. Plod je vjere poslušnost, a krštenje je poslušnost i podložnost Bogu i njegovo riječi.

Radost je podijeljena i s obitelji Prohaska iz Pakracu. Bog im je podario još jedno dijete, Lea-Patricia njihov je novi član obitelji te je zajednica molila za nju i njezinu obitelj.

Na kraju bogoslužja svatko je mogao nabaviti tek iz tiskaizašlu knjižicu o povijesti Baptističke crkve u Pakracu, naslovljenu: »Živim s Kristom«. Ovo je spomen na početke pakračke crkve koja je prošle godine obilježila 70 godina postojanja.

Zajedništvo je nastavljeno uz zajednički ručak u prostorijama BC Pakrac. (IBA/GC)

Konferencije, posjeti i susreti

Petrinjčani posjetili Slavonski Brod i Golubinjak

Dvadesetak vjernika iz Petrinje posjetilo je 31. svibnja Baptističku crkvu u Slavonskom Brodu. Bogoslužje je bilo obogaćeno mnoštvom priloga, recitacija, pjesama i svjedočanstava. Propovijedao je brat John Stefan koji već 13 godina posjećuje sisacko-petrinjski kraj te ondje služi kao poticaj vjernicima.

Nakon jutarnjeg bogoslužja gosti su se zaputili u Baptističku crkvu u Golubinjaku kako bi i njih blagoslovili Kristovom prisutnošću koja se u njihovom zajedništvu i služenju snažno očituje.

Ovo je već drugi put da su vjernici petrinjske crkve pohodili sestre i braću u Slavonskom Brodu. Mreža djeluje. Krist povezuje i učvršćuje zajedništvo. (IBA/GC)

Malonogometni turnir u Siraču

U organizaciji mladih iz Baptističke crkve »Sion« u Siraču održan je 6. lipnja šesnaest po redu malonogometni turnir. Ove je godine turnir dobio i međunarodni predznak jer su uz dvanaest ekipa iz Hrvatske došle i dvije izvan granica Lijepa naše. »The Forge« stigla je iz Engleske, a »Balkan United« iz Srbije.

Druženje je započelo oko 9h ujutro, doručkom za pristigne goste te kratkom biblijskom porukom, a nakon tjelsne okrepe i duhovne obnove započela su sportska nadmetanja.

Tijekom cijelog dana na sportskom su se terenu vodile besporedne borbe, a neki su zbog toga čak i ozlijedeni napustili Sirač. Ovim putem zahvaljujemo našoj »medicinskoj braći« (Maći & David) koji su bili spremni i na takve izazove.

Evo i malo statistike...

Poredak:

1. Dunamis Zagreb
2. BC Mošćenica
3. Sion Sirač

Najbolji strijelac:

Antonio Bartonj (Balkan United)

Najbolji vratar:

Miro Metikoš (BC Mošćenica)

Fair play ekipa:

The Forge

I ovoga su se puta mladi iz Sirača pokazali kao odlični domaćini i time jednostavno »kupili« sudionike da dođu i sljedeće godine.

Prema tome, bilo da jedete, bilo da pijete, bilo što drugo činite, sve činite na slavu Božju, 1 Kor 10,31. (D. Šeba/IBA/GC)

Tradicionalna prvosvibanska omladinska konferencija u Mošćenici

U Mošćenici je od 1. do 3. svibnja održana omladinska konferencija pod naslovom »Tattoo studio 3D«. Pod tim se naslovom krila tema o »duhovnoj tetovaži«, tj. o duhovnom obilježju ili znaku istinskoga kršćanina, a to je Duh Sveti.

Konferencija je započela okupljanjem u petak poslijepodne. Nakon druženja i ponekog zaloga oko 120 gostiju zajedno je s domaćinima pjesmom započelo večernje slavljenje. Tom se prigodom moglo poslušati i tri svjedočanstva mladih ljudi koji su progovorili o onome trenutku kada su svoje životne odlučili predati Bogu. Pastor Miloš Komarnović završio je večer kraćom porukom na temelju 2. Korinćanima 1,22: *On (Bog) nas je i obilježio pečatom i stavio nam u srca zalog – Duh*. Govorio je kako samo po osobnoj vjeri u Krista i pokajanju možemo postati djeca Božja i tada nas Bog svojim Duhom zapečaćuje te postajemo njegovi za cijelu vječnost. Duh je naša »nevidljiva duhovna tetovaža«. U subotu ujutro pristiglo je još oko 50 gostiju tako da je u jednom trenutku bilo nešto više od 170 mladih: iz Zagreba, Međimurja, Rijeke, Rovinja, Pule, Zadra, Karlovca, Daruvara, Pakrac, Cerne, Slovenije, Srbije, Siska i Petrinje. Pastor Toma Magda propovijedao je na biblijski tekst iz poslanice Galaćanima 5,16-26.

Ne samo da se razmišljalo o tome koji plod Duh proizvodi u životu vjernika, već se osvrnuto i na to kako izgleda život vjernika kada se ne prepusti Duhu da ga vodi. Pred ljudima je moguće glumiti svoje kršćanstvo i zavaravati ih naučenim duhovnim frazama, ali Bog ljubi iskreno srce i samo na tome počiva njegov blagoslov. Samo kristolik život može biti znak vjerničkoga hoda s Bogom – to je kršćanska »izvanska duhovna tetovaža«.

Subotne poslijepodne proteklo je u grupnom radu; svaka je grupa imala zadatku na što šaljiviji način prikazati zadani problem (finansijska kriza, mito i korupcija, Hrvatska vs. Slovenija i Facebook kao vrsta ovisnosti) i ponuditi rješenje tog problema.

Program u subotu navečer započeo je kraćim slavljenjem nakon čega su gosti obogatili program svojim prilozima. Grupe su potom imale priliku interpretirati svoje ideje kroz šaljive skeče pred žirijem koji ih je ocjenjivao. Pobjednička grupa bila je »Mito i korupcija« koja je dobila posebne »Krizzi-bizzi trofeje« za svoj doprinos. Večer je tako završila u opuštenoj i veseloj atmosferi.

Nastavak je uslijedio u nedjelju ujutro na bogoslužju gdje je nakon slavljenja i pokojeg priloga pastor Toma Magda ponovno dao poruku iz Božje riječi. Govorio je o tome kako imati kršćanski život u izobilju, o kojem Isus govori u Ivanu 10,10. Jedino ako počinjemo i završavamo s Isusom kao našim izvorom i jedinim vodičem i uzorom živimo naš kršćanski život u punini. Zavaravamo se misleći da su pravila i propisi što smo ih sami sebi nametnuli dokaz da smo kršćani – jedino kad nas Isus presvjedoči, i kada zaista progledamo kao slijepi čovjek opisan u Iv 9, tada vidimo da je Isus sve ono što nam je potrebno.

Nakon ručka u restoranu uslijedio je još koji sat razgovora i druženja sve dok i posljedni gost nije otisao kuću. Domaćini se iskreno nadaju da je Bog kroz ovu konferenciju svakoj osobi u nekoj mjeri promijenio život, a isto tako iščekuju Božji blagoslov i tijekom konferencije iduće godine. (IBA/GC)

Okružna konferencija Istočnoslavonskog okružja

U Ilok u 22. veljače održana okružna konferencija Istočnoslavonskog okružja.

Nakon srdaćne dobrodošlice domaćina, program je započeo dječji zbor iz Andrijaševaca, a nastavila je grupa Cesarice iz Cerne te posebni gost, Danko Tomanić iz Siska. Gosti iz Slavonskog Broda – koji su po prvi puta došli u Ilok – iznijeli su dva svjedočanstva, a domaćini jednu recitaciju.

Poruku iz Božje riječi prenio je pastor Toma Magda, negdašnji dugogodišnji pastor Istočnoslavonskoga okružja, koji je čitao iz Ivanova Evandelja o iscjeljenju uzetoga kod ribnjaka (Iv 5,1-18). Događaj govori o čovjeku koji je već 38 godina bolestan, a na pitanje *želiš li ozdraviti* on ne daje odgovor da želi, već se *hvali* svojom bolesću. Bolest je postala njegov život i kao da ne želi ozdraviti. Nismo li mi ponekad takvi i prihvaćamo stanje kakvo jest tako da teško zamišljamo drugačiji život. Imamo li volje za promjenu,

da možemo reći: »Ja želim ozdraviti; da, naša crkva želi ozdraviti!«

Domaćini su na kraju u ugodnom druženju počastili goste slavonskim proizvodima i domaćim kolačima. (IBA/GC)

Susret baptista Slavonije Umreženi s Kristom u Slavoniji

11.-14. lipnja održan je u Slavonskom Brodu prvi Susret baptista Slavonije na kojemu su, uz domaćine iz Slavonskog Broda, vjernici iz Iloka, Vukovara, Vinkovaca, Cerne, Andrijaševaca, Piškorevaca, Osijeka, Nove Gradiške, Požege, Daruvara, Mošćenice i Zagreba proživjeli višednevnu umreženost i međusobnu povezanost baptističke obitelji u Hrvatskoj.

Susret je započeo u četvrtak, 11. lipnja predavanjem o kršćanskom identitetu i pobedi koja dolazi u Kristu, dok se na večernjem predavanju razmatralo zajedništvo u malim kućnim grupama. Tema sljedećeg dana bila je duhovna obnova obitelji i

biblijske osnove zdravog braka. Subota je bila uglavnom posvećena slavljenju; nakon seminara o slavljenju održan je navečer koncert October Lighta. Održan je također i seminar o kršćanima i financijama u vrijeme krize

Središnje bogoslužje održano je u nedjelju 14. lipnja u dvorani Glazbene škole, na kojem je bilo pristuno dvjestotinjak vjernika i posjetitelja. Središnju poruku Riječi izložio je pastor Toma Magda, predsjednik SBC u RH, a program su glazbenim prilozima uveličali Danko Tomanić iz Siska te Zbor »Nebo« i Kristina Bjelopavlović. Susret je završio zajedničkim ručkom i druženjem.

Prema riječima slavonskobrodskog pastora Darka Mikulića, »svi su prisutni bili ohrabreni u zajedništvu, te potaknuti na daljnje umrežavanje s Kristom i međusobno« te vjeruju da »u osobnoj povezanosti s Gospodinom kao izvorom te međusobnoj združenosti u poslanju i služenju mogu iskusiti istinsku duhovnu obnovu.« (IBA/GC)

Duhovni vidici

VOLIM SVOJU CRKVU!

Ivan-Timothy Špičak, pastor BC Pakrac

Moja crkva – u mom srcu

Iako znam da crkva nije nešto moje ili tuđe, nego Božja dragocjena svojina, ipak često kažem da je Baptistička crkva Pakrac moja crkva. Pritom ne mislim kako sam joj ja vlasnik ili osnivač, već jednostavno, ona je nešto meni posebno. Ona je dio mene. Ona je u mom srcu.

Kada kažem da je crkva u mom srcu, mislim na svu braću i sestre koji su dio ove crkve. Oni su mi važni. Oni imaju svaki svoje ime. Oni su različitih osobnosti i različitih zanimanja. Oni su mali i veliki, mladi i stari. Volim svoju crkvu, jer je u njoj svaki pojedinac važan. Volim svoju crkvu jer sam i sâm u njoj važan. Imam svoj zadatok, svoju službu, mjesto u crkvi koje, kao da je pravilo, čeka mene kada me nema te iako želim to promijeniti ne mogu, jer svi drugi znaju tko nije došao i pitaju se gdje je.

Ovih dana razmišljam o svojoj crkvi. Ima svoj jubilej – sedamdeset godina. U njoj vidim otiske onih koji su započeli svjedočiti u Pakracu. Vidim ožiljke onih koji su revno služili iz godine u godinu. U svojoj crkvi vidim još i neku braću i sestre koji su dugo godina bili revni u djelu Gospodnjem, još od vremena dok ja nisam ni bio rođen. Čini mi se, davno je to bilo – a ja ipak vidim neke učitelje nedjeljne škole, sestre koje su započinjale s pjesmom, braću što su marljivo radili u djelu Gospodnjem. Vidim braću i sestre koji su s vjerom osvajali nove projekte svake obnove crkvene zgrade. Gledam one koji su gradili i učinili našu crkvenu zgradu velikom, lijepom i svečanom. Tu osjećam strahopštovanje i ljubav prema Božjoj kući. Tu berem radosne trenutke kad

god se nađem s mojoj velikom obitelji. U ovom mom vremenu vidim neke druge koji jednak dajemo. U toj obitelji više je onih što su stariji, ali ima i mladih. Oni još ne znaju mnogo, ali oni su posebni. Koga god nam je Bog podario ne želimo da se izgubi. Ti maleni, oni skupljaju pjesmarice i trče po domu Gospodnjem nakon bogoslužja. Oni svjedoče o životu moje crkve. Ona je živa, radosna, moja crkva zna kako se pjeva *Tvrda je kula*, sa pokazivanjem. U njoj vidim najstariju sestru kako sa najmanjima slavi Gospodina.

U mojoj crkvi

U mojoj crkvi vidim ruke koje se tresu i ne mogu primaknuti času kod Gospodnjeg stola. Vidim zdrave ruke koje primiču tuđim ustima času blagoslova i slavim Krista zbog zajedništva.

U ovoj mojoj crkvi vidim one koji se puno i dugo mole, ima onih što šapuću dok mole, neki mole u jednoj rečenici, a neki glasno i s *Haleluja*. Neki mole u tišini, ali mole! Znam da je moja crkva, crkva molitve. U njoj smo izmobilili radna mjesta naše braće, u njoj smo vidjeli snagu molitve koja oslobođa sužnje radi Isusova imena. Tu u Bolničkoj 15 uslišane su molitve za one što su nastajali u skrovitosti utroba majčinih. I rođeni su zdravi! I trudnice ne moraju više strogo mirovati, jer naš Bog uslišava one koji mole. Tu smo vidjeli kako je Gospodin

doveo mnoge naše prijatelje na bogoslužje i kako je otvorio vrata vrtića za navještanje evanđelja. Gledali smo kako nam je dao gradsku sportsku dvoranu za 70. obljetnicu i kako je umnožio novac kada smo s vjerom isli nekoliko koraka, a ne samo jedan ispred. Da, u mojoj crkvi, Gospodin baš mene oblikuje i pripaja me svojoj i mojoj crkvi da sam dio nje. Tu me želi koristiti.

U mojoj crkvi ima onih koji ništa ne znaju o povijesti svoje crkve. Oni nisu opterećeni crkvenim arhivom. Oni su sretni da su danas tu i da Krista slave. Nikad nisu pjevali iz starih pjesmarica! Ima i onih koji se stalno pozivaju na statut! Oni su revni u brizi i disciplini crkve. Neka moja braća i sestre ne razumiju što je to kreativna radionica ili party za mlade. Ali oni svejedno mole za misijske projekte. Tko još u mojoj crkvi ne zna za *Dvije kune klub* ili što je to kolekt? I najmanje ruke znaju da se u ko-

šaricu stavlja redovito, a i u misijski fond koliko se god može.

Moja crkva ima mnoge diljem svijeta koji misle na nju i vole je. Ima i onih koji iz Hrvatske rado dodu k nama. Moja crkva rado druge prima i nije uštogljenja. No nikada ne pozdravljamo druge, a da najprije Krista ne pozdravimo slavljenjem. Njega više želimo – i silu njegova uskrsnuća.

U zgradi moje crkve jastučići su narančasti, a lusteri sjajni. Dom je to molitve za sve narode. Uvijek se sa srcem uređuje i ne smije biti zapušten. Tu moja braća i sestre

zidaju, liče, vare, spremaju i uvijek se jedu domaći kolači, a ne kupovni.

U mojoj se crkvi puno pjeva. Mladi pjevaju, sviraju i glume, zbor pjeva, a i oni bez sluha pjevaju u srcu. Božja riječ najvrednije je blago u našem zajedništvu. Ona se tumači i propovijeda sa svom ozbiljnošću. Ponekad nas sve opomene i trgnemo se malo, a onda nas kao melem lječi. Uči nas biti Kristovim sljedbenicima.

U mojoj crkvi ima i onih što ne dolaze redovito na bogoslužja. Oni nam nedostaju kada god nisu s nama. Takvi ne znaju što propuštaju i često izoliraju sebe od svoje crkve.

Volim svoju crkvu

Volim svoju crkvu, jer u njoj nitko ne zna kada ćemo se razići nakon bogoslužja. Nikome se ne žuri, a dvorišno druženje svima prija. Volim što se u mojoj crkvi uviđek nešto novo događa i što Bog koristi svakoga tko mu to dopusti. Sviđa mi se moja crkva jer nije gospodska. U njoj su svi braća i sestre bez prof. ili dr. ispred imena. U njoj obrazovani razgovaraju sa neškolovanim i ruke težaka rukuju se s profesorskim. U njoj ima i Hrvata i Čeha i Srba i ne pitamo tko je tko. Moja crkva svjedočanstvo je Kristove ljubavi u našem ratom i krizom ispaćenom gradu. U mojoj crkvi jubilej se slavi sa željom da Krist bude živ i vidljiv u nama, a mi pojedinci da se umanjujemo.

Volim svoju crkvu i onda kada se rastužim zbog nekih stvari. Ponekad poželim biti u nekoj drugoj crkvi, ali brzo shvatim da je moja crkva, kakva god ona ponekad bila, meni najdraža i moja crkva. Za nju molim i u srcu je nosim. Moja crkva jest i moja odgovornost. Kada god dajem nešto bolje od sebe, tada je i moja crkva bolje.

Jesam li te izazvao da misliš o svojoj crkvi i da je usporediš s mojom? One se ne mogu usporediti, jer je svaka jedinstvena. Drugo mjesto, drugi ljudi, drugi pastor, drugi ja!

Moja crkva čeka trenutak kada će biti »privredna Kristu bez ljage, bez bore ili čega takva, da bude sveta i bez mane.« »A tko je nadu svoju položio u Krista taj se čisti od grijeha kao što je i On čist!« I baš to molim za sebe, moju crkvu ali i za twoju crkvu!

Tvoj brat iz Pakraca

Svjedočanstvo iz dijaspore

TEST VJERE I ŽIVOTA U KRISTU

Toni Piknjač, Windsor, Canada

Početkom 2002. u našoj je obitelji sve izgledalo izvanredno lijepo; radovali smo se životu i uspjesima naše troje djece i četvero unučadi. Naš najstariji sin Darko radio je kao profesor u New Hampshireu, dok je njegova supruga Taunia ostala s djecom s nama u kući u Windsoru. Sve je bilo tako prekrasno da sam govorio kako je to zlatno doba u mome životu. Niti u najgorem snu nismo mogli zamisliti što će se našoj obitelji uskoro dogoditi.

Za vrijeme školskih praznika Darko je došao na odmor kako bi bio sa svojom obitelji. Tih se dana tužio na bolove u kralježnici, a ubrzo su se pojavili i drugi snažni bolovi te je otišao u bolnicu na pregled. Nakon nekoliko dana obiteljski je liječnik priopćio njemu i njegovoj supruzi rezultate pretraga – rak na jetrima i plućima bez ikakve mogućnosti da se bilo što poduzme, jer je za to bilo prekasno.

Zahvalni smo Gospodu da je Darko znao Gospoda Isusa i sve je jako smirenio primio – premda mu je bilo teško zbog supruge i djece, a brinuo se i kako će ovu vijest prenijeti nama roditeljima. Primiti vijest da nam je sin neizlječivo bolestan bio je najteži trenutak našega života. Posebno smo bili zabrinuti za njegovu suprugu, pitali smo se kako će nastaviti živjeti sama s malom djecom i bez ikakvih prihoda. U tim je trenucima bilo lako skrenuti pogled s Gospoda koji je jedini mogao pružiti pomoć u ovoj teškoj situaciji. Darko je odmah primijetio što se sa mnom događa i ukorio me ovim riječima: »Tata, ti imaš problem. Ako će Bog dopustiti da ja umrem, taj isti Bog pobrinut će se za moju djecu i suprugu.« Jako sam dobro zapamtio njegove riječi, jer su se nakon Darkova odlaska ispunile.

Što učiniti kao vjernik u takvoj situaciji? Najbolje je reći poput Joba: »Kad od Boga primamo dobro, zar da onda i zlo ne primimo?« Treba se poniziti pred Gospodom i tražiti ga da on preuzme kontrolu. Moja supruga i ja, naša djeca i svi ostali učinili smo to zajedno s našim bolesnim Darkom. Sjećam se Darkovih riječi kada je rekao da mi ne možemo ništa, ali Bog može sve. Ja sam došao Gospodu s ovim riječima: »Gospode, Ti si naš Bog, a mi nemamo niti ne trebamo nikoga osim Tebe. Ti nas vodi kroz ovu oluju života. U Tebe se pouzdajemo.« Kristov mir došao je poput rijeke, tako da smo mogli noću mirno spavati, a danju normalno raditi svoj posao. Istina, plakali smo, ali ne kao oni bez nade.

Bilo nam je ohrabrujuće promatrati Darka kako je bez obzira na svoju bolest svjedočio o Kristu svome prijatelju, bivšem studentu iz Toronto, koji je bio ateist. Darko ga je pitao zna li on kome bi se obratio za pomoć kada bi se našao u sličnoj situaciji: »Svi su osnivači religija mrtvi, ali moj je Gospod živ, pobijedio je smrt i jedino on može reći: Ja sam uskrsnuće i život, tko mene vjeruje, ako i umre živjet će. Ja sam Put, Istina i Život.«

Svojim je studentima u Manchesteru, SAD, napisao oproštajno pismo, ali u vjeri i nadi da će se ponovno vidjeti s njima »kada budu zvijezde padale« i »kada će se sunce pretvoriti u krv« prije Isusova dolaska.

Promatrajući Darka svih šest tjedana kako polako, ali sigurno nestaje, molio sam Gospoda da na mene prenese njegovu bolest kako bi Darko mogao podizati svoju dječicu koju je jako volio. No, Darko mi je mudro rekao na to: »Tata, ti ćeš već dobiti svoju 'porciju'. Ovo je moje, ovo ja moram nositi, ali ja ne bih mijenjao svoju bijedu ni za što na svijetu.« On je bio tako blizak s Gospodom da mi je to pomagalo i davalo snage gledati njegov odlazak. Znali smo kamo ide i gdje ćemo se ponovno susresti. Divno je znati da nam je u Kristu omogućen ponovni susret s našim voljenima. Tako mi sada možemo reći da smo šest godina bliže susretu s Darkom, a ne šest godina bez njega – i to je velika radost.

Ovo sam napisao da pomognem onima koji se nalaze u sličnoj situaciji. Nije svejedno hoćemo li sami nositi takvo breme ili ćemo dozvoliti Gospodu da ga s nama zajedno nosi.

Dok sam prolazio kroz ove teške trenutke imao sam zanimljiv događaj na poslu. Sa mnom radi jedan mladi čovjek koji me promatrao cijelo vrijeme Darkove bolesti. Vidio je kako sam plakao i radio i to ga je duboko dirnulo. Jednoga mi je dana prišao, zagrlio me i rekao: »Ja vidiš tvoju bol, ali ti si ojačao moju vjeru, jer i ja imam veliku potrebu. Moja supruga i ja ne možemo imati djece.« Rekao mi je da su liječnici pokušali sve što je u njihovoj moći, ali im ne daju nikakvu nadu. Odgovorio sam mu: »Derek, liječnici mogu pomoći koliko je njima dano, ali život daje Bog. Pouzdaj se u Boga i vjeruj mu. Ponizi se pred njim, klekni na svoja koljena, pokaj se i traži njegovu milost. Riječ Božja nas uči da su djeca dar od Boga, tako i ti traži s vjerom od Njega.«

Za nekih mjesec dana on je ponovo došao k meni, zagrlio me i kroz suze rekao: »Toni, moja supruga je trudna. To je samo dar od Boga.« Taj dječak danas ima pet godina, a sretan i Bogu zahvalan na daru koji je primio od Gospodina, otac ga je nazvao Caleb.

Pomalo čudno, ali to je dio mog doživljaja Darkove bolesti i smrti.

Otišli su naši pastori ...

»Dobar sam boj bio, trku dovršio, vjeru sačuvao« 2 Tim 4,7

Josip Horvat

(Pušćine, 18. 3. 1930. – Pušćine, 18. 1. 2008.)

Josip Horvat rođen je u Pušćinama 18. ožujka 1930. Obratio se kao šesnaestogodišnjak, a 1948. kršten je na rijeci Dravi. Godine 1954. polaznikom je prve generacije studenata Baptističkoga teološkog seminara

u Zagrebu. Od 1958. aktivan je u pastorskoj službi. Najprije služi kao misijski radnik u Podravini. Živi u Podravskoj Slatini, ali pastoralno djeluje među rasijanom braćom i sestrama u okolnih 22 sela. Godine 1959. vjenčava se s Rutom Berlančić iz Sirača koja mu postaje vjernom suputnicom u misijskom radu. U braku su imali troje djece – sinove Zdravka, Samuela i Ivica.

Godine 1961. ordiniran je za propovjednika, a čin ordinacije obavili su Aleksa Novak i Adolf Lehotsky.

U dogovoru sa Savezom baptističkih crkava obitelj u listopadu 1968. seli u Vinkovce, gdje je Josip Horvat odgovoran za cijelo vinkovačko okružje koje uključuje 8 crkava. U kolovozu 1978. premješten je u Vršac, u Vojvodini. Ovdje Josip tijekom 10 godina služi u 4 okolne crkve, od kojih je jedna bila romska. Kako je bio već slabijeg zdravlja, umirovljen je 1988. i početkom kolovoza iste godine vraća se u roditeljsku kuću u Pušćine. Nakon umirovljenja ak-

tivno je nastavio pomagati baptističkim crkvama u Međimurju (Pušćine, Držimurec i dr.), posjećujući vjernike i propovijedajući evanđelje te krijepeći stare i bolesne.

Tijekom svoga pastorskog rada tiho je i predano obavljao povjerenu mu službu. Cijenili su ga po njegovoj blagosti i staloženosti te posebnoj karizmi u rješavanju problema u crkvama koje se bile u unutarnjim previranjima. Nekoliko njegovih radova objavljeno je u domaćem baptističkom tisku.

Prema riječima njegove supruge Rute, »želio je biti ondje gdje ga Gospod može upotrijebiti, sve dok ga Gospod ne pozove k sebi. Mogao je reći s ap. Pavlom, *Dobar rat ratovah, vjeru održah, trku svrših i sad idem da primim vijenac koji će mi dati Gospod moj.*«

Josip Horvat preselio se u vječnost 18. siječnja 2008. Pogreb je obavljen 20. siječnja u Nedelišću. (rk)

Josip Mađar

(Šid, 29. 1. 1925. – Cleveland, 9. 6. 2008.)

Josip Mađar, negdašnji pastor nekoliko naših crkava, preminuo je u 84. godini. Rođen je u srijemском gradiću Šidu. Još u njegovu djetinjstvu otac Andrija (1886.-1963.), nezadovoljan ozračjem u svojoj tradicionalnoj crkvi, započinje 1934. čitati Sveti pismo i s obitelji pohadati Baptističku crkvu u Šidu, te se uskoro cijela obitelj obratila. Josip se obratio 1942. 1943. je mobiliziran, najprije u domobransku vojsku. Iz vojske izlazi 1947., i iste je godine kršten u Erdeviku (10.9.1947.) zajedno s još šestorom vjernika, a krstio ga je slovački propovjednik Samuel Spevak.

Izučio je krojački zanat, a 1950. vjenčao se u Perlezu s Katicom Hladik s kojom je imao četvero djece: sinove Silvestera i Josipa, te kćerke Lidiju i Esteru. Budući da je bio zainteresiran za duhovni i crkveni rad

odlučuje, u dogovoru sa Savezom baptističkih crkava, steći teološko obrazovanje kako bi se temeljito sposobio za propovjedničku službu. Bio je u prvoj generaciji studenata Baptističkog teološkog seminarra, koji je od 1954. započeo s radom u Zagrebu, a od 1955.-1957. nastavlja djelovati u Daruvaru. Istodobno prihvata propovjedničku službu u Pakracu (1954.-1956.), gdje vikendom služi u crkvi, a preko tjedna boravi i studira u Zagrebu. Ordiniran je za propovjednika 21.10.1956. u Daruvaru. Nakon Pakraca, propovjednikom je u Daruvaru (1956.-1959.), Subotici (1959.-1967.) i Rijeci (1967.-1973.). Sredinom 1950-ih uređivao je *Rosu s Hermona*, raspored za svakodnevno čitanje Biblije.

Za vrijeme svoje propovjedničke službe u Rijeci predan je i mudar voditelj izgradnje današnje crkvene zgrade u Krautzekovoj ulici, posebice u ono doba kada se na gradnju novih crkvenih zgrada nije politički blagonaklono gledalo. Pored rada u mjesnoj crkvi i okružju značajno je angažiran i u poslovima pri Savezu baptističkih crkava. Uza svoje aktivnosti u tijelima i institucijama tadašnjeg Saveza, djeluje i kao urednik *Glasnika*, tadašnjega službenog baptističkog glasila. Ovaj list izlazio je u Rijeci 1968.-1973., donoseći, uz opširne vijesti iz baptističkog života, također i brojne teološko-povijesne napise kojima se nastojalo ukazivati na potrebu očuvanja svetopisamski utemeljenog baptističkog identiteta.

1973. iselio se s porodicom u Cleveland, USA. Ondje se, uza svoj redovni posao, odmah uključio i u rad s iseljenicima s ju-

žnoslavenskog područja, ali i šire slavenske zajednice. 1975.-2000. bio je urednikom *Glasnika Južno Slavenske Kršćanske Konferencije* koji je izlazio u Clevelandu. Izdao je i nekoliko prijevoda knjiga kršćanskih klasika (Komensky, *Labirint svijeta*, i dr.), a nekoliko je prevedenih knjiga ostalo u rukopisu. 1979.-1981. predsjednikom je *Južnoslavenske misije* (*South Slavic Mission*). 1985. umrla mu je supruga Katica koja mu je bila vrijedan suputnik i samozatajni pomagač u radu u crkvi. Od 1987. od samih je početaka uključen o organiziranje godišnjih kršćanskih konferencija za iseljenike s južnoslavenskog područja. Ovu incijativu, koja je kasnije postala tradicionalnom, pokrenula je grupa iseljenika koji su živjeli u USA i Kanadi.

Koncem 1990-ih, već u poznjim dana, Josip Mađar je s oduševljenjem prihvatio suradnju na pripremi knjige o našoj baptističkoj povijesti, ustupivši vrijednu građu i svoje osobne zapise.

Cijeloga je života predano nastojao, posebice svojim pisanim angažmanom u domaćem baptističkom tisku, očuvati čistoću baptističkog nauka, temeljeći se čvrsto na biblijskim načelima. Posebice je angažirano nastupao suprot teološkim i crkvenopolitičkim tendencijama za koje je smatrao da bi mogle dovesti u pitanje jedinstvo ovdašnjih baptističkih zajednica.

Otišao je još jedan iz starije generacije naših baptističkih propovjednika. Premda ne veličamo čovjeka, doista znamo da je otišao jedan od velikana, jer je vrijedan i velik u Božjim očima. (rk)

POGLEDI I OSVRTI - Uređuje Ruben Knežević

Godina 5(2009), Broj 1(5).

U ovoj rubrici obrađuju se biblijsko-teološke, crkvenopovijesne i razne vjersko-kulturne teme s aspekta protestantske misli i prakse te u kontekstu promišljanja baptističkoga vjerskog i društvenog identiteta. Priloge slati na adresu uredništva: Zagreb, Radiceva 30, ili e-mailom na ruben.knezevic@gmail.com.

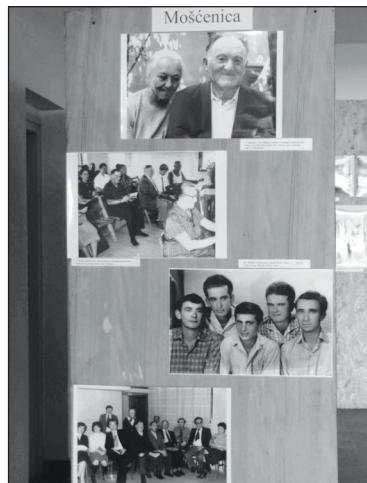
U ovom broju

Prije dvije godine Baptistička crkva u Zagrebu svečano je obilježila 135. godišnjicu prvih baptističkih okupljanja u Zagrebu i uopće u Hrvatskoj, koja su započela još koncem 1872. Mnoge naše crkve bilježe pak svoje početke u razdoblju između Prvoga i Drugoga svjetskog rata (1918.-1941.). Tada su to uglavnom bile seoske crkve koje su, međutim, bile vrlo vitalne i prepune evangelizacijskog žara. Premda su poslijе 1945. brojni vjernici iz ovih crkava krenuli za poslom i boljim životom u gradove i ondje često bili žarištima začetka novih baptističkih crkava, stare su crkve ipak opstale, a neke od njih kao da u posljednjem desetljeću proživljavaju svoju drugu mladost, vraćajući se duhom u doba svojih starih pionira. Osvrt unatrag uvijek je izazovan; naviru sjećanja i sjetna i radosna, bude se iščekivanja i nade u blagoslovljenu budućnost – a obljetnica je najčešće i prigodom da se Bogu iskaže zahvalnost za vodstvo i blagoslov na prijeđenom putu.

Tijekom prošle godine nekoliko je naših crkava značajnije obilježilo svoje obljetnice na koje se u ovom broju prigodno osvrćemo.

Uz stalnu rubriku »Izbor iz recentne hrvatske protestantike«, gdje se ukratko referira o objavljenim djelima značajnim za hrvatsku protestantsku i kršćansku misao uopće, donosimo i zapis predavanja Daniela Vestala o baptističkom identitetu, te izvješća i osvrte na neka kulturna događanja s kršćanskim i naravno, baptističkim predznakom.

OBLJETNICE BAPTISTIČKIH CRKAVA NA BANOVINI

Prigodnim programom, održanim 16.11.2008. u Baćugi, obilježene su značajne obljetnice baptističkih crkava na Banovini (Baniji): 80. godišnjica od otvorenja crkvene zgrade u Banskom Grabovcu/Baptistička crkva Grabovac-Baćuga (otvoreno je bilo 16.12.1928.), 10. godišnjica od smrti Jove Jekića (preminuo 12.08.1998.), pionira baptističke misije na ovim prostorima, kao i 90. godišnjica početka misijskog djelovanja Jove Jekića (vratio se iz USA 1919.). Inicijator i koordinator obilježavanja ovih obljetnica, u suradnji sa Savezom baptističkih crkava u RH i mjesnim crkvama u Banovini, bio je Dane Vidović, pastor Baptističke crkve u Beogradu, koji potječe s ovih prostora. Uz bogat program, propovijedi, pjesme i razne druge priloge, prikazana je i PowerPoint prezentacija davnih početaka baptističke misije u Banovini, a u prostorijama škole u Baćugi postavljena je izložba od stotinjak starih fotografija s opisima koja

je prikazivala ovdašnje baptističke pionire (Jekić, Cvikić i dr.), kao i mjesta bogoslužja (Grabovac-Baćuga, Mošćenica, Brezovo Polje, Brestik, Bijele Vode, Petrinja). Uz povijesne priloge D. Vidovića, nazočni su imali prigode vidjeti i fotografije iz arhive dr.sc. Josipa Mikulića. Obilježavanju obljetnica nazočili su, uz brojne vjernike i uzvanike, također i Toma Magda, predsjednik SBC u RH, kao i glavni tajnik Željko Mraz.

U siječnju 2009. izašla je iz tiska i knjiga Dane Vidovića, *Iz baptističke riznice. Priči za istoriju baptista na Baniji* (Beograd, Savez baptističkih crkava u Srbiji, 2008.). Knjiga je prvenstveno zbirka povijesnih dokumenata, fotografija i prijepisa intervjuja s pionirima baptističke misije koje je D. Vidović prikupljaо posljednjih tridesetak godina. U prvom dijelu knjige nalaze se i tri autorska rada: Evangelje među plotovima/Jovo Jekić (1892.-1998.) i početak baptističke misije na Baniji (D. Vidović); Biblija

i tambura/Razvojni put Baptističke crkve u Banskom Grabovcu (D. Vidović); Sjećanje na život i rad moga oca, Andrije Mikulića (1907.-1989.) Heb 13,7 (Drago Mikulić). Ova iscrpna i lijepo opremljena Vidovićeva knjiga bit će neizostavan izvor vrijedne građe svakom budućem proučavatelju baptističke misije na našim prostorima.

70 GODINA BAPTISTIČKE CRKVE U PAKRACU 1938. – 2008. i Susret baptista Zapadne Slavonije

Izvještava: Timothy-Ivan Špičak, pastor BC Pakrac

Susret baptista Zapadne Slavonije i 70. obljetnica Baptističke crkve u Pakracu bili su dobar povod da se u Pakracu 25. svibnja 2008. okupi više od 400 vjernika, gostiju i prijatelja.

Susret baptista Zapadne Slavonije

U zajedničkoj organizaciji ovog susreta pod geslom »Živim s Kristom! Živim s Kristom?«, crkve Zapadne Slavonije i braća i sestre iz nekih drugih zajednica, okupili su se u gradskoj sportskoj dvorani. Uz bogati program i slavljenje Gospodina gosti govornici bili su Nathanael Špičak, pastor BC Koprivnica, na jutarnjem bogoslužju i Toma Magda, predsjednik SBC u RH i predsjednik EBF-a, na večernjem susretu. Za vrijeme jutarnjeg bogoslužja bio je organiziran i poseban program za djecu. Mladi iz čitavog okružja, slavljenički tim mladih te slavljenički tim iz Pakraca, ženski sastav Daruvarske crkve te zbor BC Pakrac, grupa iz Engleske te solisti i recitatori, svjedočanstva i dječji program dio su svega onoga što se događalo u sportskoj dvorani.

Ovaj je susret bio posebno ohrabrenje svim vjernicima u ovom kraju Hrvatske te motivacija da se nastavi naprijed s Kristom. Za nas u Pakracu, ovaj susret bio je ostvarenje onoga što smo doista htjeli – biti glas za Krista koji će odjeknuti našim gradom.

Obilježavanje 70. obljetnice crkve

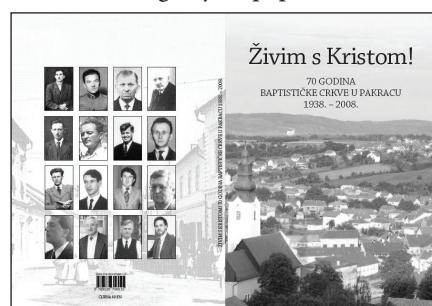
Na posljepodnevnoj svečanosti, 25. svibnja 2008., Baptistička crkva Pakrac obilježila je svoju 70. obljetnicu djelovanja. Svečanost su otvorili mladi pakračke zajednice dojmljivom koreografijom »70 godina živim s Kristom!« uz molitvu Očenaš. Glazbeni su dio vodili slavljenički tim i zbor BC Pakrac. Svečanosti su nazoočili predstavnici Pravoslavne i Adventističke crkve dok

su svećenik Rimokatoličke crkve i gradonačelnik grada Pakraca poslali iskrene čestitke. Neki od negdašnjih pakračkih pastora bili su također nazočni. Ovo je također bila i 10. obljetnica velike obnove i rekonstrukcije naše crkvene zgrade pa je i to bio još jedan veliki razlog za radost.

Skupu su se obratili predsjednik SBC u RH Toma Magda i Mike Tydeman, pastor pakračke

pobratimljene crkve u Bloxhamu, Engleska, koji je zajedno s grupom iz spomenute crkve boravio tih dana u Pakracu. Na ovoj je obljetnici riječju i slikom predstavljena povijest BC Pakrac, a u zaključnom je dijelu pastor Toma Magda predvodio molitvu za grad Pakrac. Svečanost su Pakračani zaključili veličanjem Gospodina uz omiljenu pjesmu *Divan je i veličanstven* pri kojoj su svi izašli naprijed s bijelim zastavicama i izrekli zajedno blagoslov svima okupljenima.

Za nas osobno ovaj je susret bio velik izazov. Željeli smo protresti grad ovim događajem i iskoračiti van prema ljudima. Bili smo ujedinjeni u molitvi nekoliko tjedana i osnaženi zajedništvom i jedinstvom. Vjerujem da tih dana u Pakracu nije bilo nikoga tko nije znao za »Živim s Kristom!« Pakračke novine događaj su popratile informa-

cijama i izvještajem. Podijelili smo mnoge pozivnice. Nastavljamo moliti za prijatelje koji su se odazvali ovom susretu da budu dotaknuti tom riječju.

Susret i obljetnica bili su popraćeni i nekim manjim događanjima u organizaciji naše crkve koje smo ostvarili zajedno s grupom iz Engleske. U dječjem vrtiću imali smo prilike ponuditi englesku radionicu i evandelje, a imali smo i susrete za mlade te kreativne radionice za mlade žene.

Neka Krist dovrši djelo koje je započeo!
Njemu jedinome neka je slava!

Koncem 1930.-ih godina, evangeličaskim djelovanjem biblijskih kolportera – vjernika Baptističke crkve u Siraču – utemeljena je u pakračkom prijogradskom naselju Prekopakri Baptistička crkva. Prvi baptistički vjernici potječe iz obitelji Jednaković i Širac, a pridružuje im se obitelj Ranković iz obližnje Klise kao i još neki obraćenici iz Prekopakre i okolice. 1956. crkva je preseljena u Pakrac, na lokaciji na kojoj djeluje i danas.

Prvi laički voditelji crkve bili su Petar Jednaković, Filip Širac i Zvonimir Ranković. Od 1954. u crkvi su djelovali, premda ne u kontinuitetu, i propovjednici/pastori: Josip Mađar (1954.–1956.), Josip Sudar (1956.–1958.), Vladimir Čanji (1965.–1968.), Nikola Vukov (1974.–1985.), Josip Kubica (1987.), Ladislav Ružička (1988.), Miško Horvatek (1990.–1991.), Božidar Karlović (2001.–2002.) i Timothy-Ivan Špičak (od 2002.).

Crkva je prolazila kroz uspone i krize, ali nikada nije zaboravljala svoje poslanje. U pakračkoj crkvi stasali su mnogi predani vjernici koji su danas dijelom raspršeni i diljem svijeta.

Danas crkvu vodi pastor Timothy-Ivan Špičak, a na bogoslužnjima se okuplja sedamdesetak vjernika i posjetitelja.

Pakračka Baptistička crkva članica je Saveza baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj.

Povodom pakračke obljetnice nedavno je u suizdanju Saveza baptističkih crkava u RH, Baptističke crkve Pakrac i Đure Markovića iz Kanade izšla iz tiska ilustrirana monografija Rubena Kneževića o Baptističkoj crkvi u Pakracu – *Živim s Kristom! – 70 godina Baptističke crkve u Pakracu, 1938.–2008.*

Knjiga se može nabaviti u knjižari Baptističke crkve Rijeka (tel. 051/218-807, bcrijeka@baptist.hr) po cijeni od 60,00 kn. Prihod od prodaje u cijelosti je namijenjen za dovršetak izgradnje Pastoralnoga centra u Rijeci.

Iz predgovora Željka Mraza, glavnog tajnika SBC u RH:

S radošću pozdravljam ovo prigodno izdanje o povijesti i životu pakračke Baptističke crkve. U sedamdeset godina postojanja baptističke crkve u nekom mjestu prepoznajemo Božje vodstvo i blagoslov, svjedočimo o kontinuitetu naviještanja kršćanske poruke i o postojanosti predanoga kršćanskog života naših vjernika. Kroz ovaj tekstualni i slikovni prikaz današnja će se mlađa generacija, kao i budući naraštaji, podsjećati na davne početke, teškoće ali i uspjehe svojih prvih crkvenih začetnika; saznavat će da su u jednom desetljećima neprekinutom slijedu i oni sami nastavljaju njihova kršćanskog svjedočanstva.

Biti baptist

Daniel Vestal

Daniel Vestal (rod. 1944.) izvršnije koordinator američkoga baptističkog udruženja Cooperative Baptist Fellowship (CBF) s kojim je SBC u RH razvio dugogodišnju suradnju. Bio je gost govornik na godišnjoj skupštini SBC u RH održanoj 10.-12.4.2008. u Fužinama pod temom »Sad je pravo vrijeme – Hitan poziv u kršćansku misiju«. Uz zapužena predavanja o molitvi, D. Vestal govorio je 12. travnja i o baptističkom identitetu.

Meni osobno, priznajem, sama riječ baptist nije toliko važna. Ona ima povijesni značaj – rođena je iz radikalne reformacije prije 400 godina. Ime nije toliko važno koliko su važne ideje koje su u njemu sadržane. To su novozavjetne ideje. One su oblikovale tradiciju iz koje su se potom izrodile tisuće crkava i ustanova te povezale mnogobrojne kršćane. Jedan je luteranski teolog ustvrdio da je američko kršćanstvo postalo »baptistoliko«, ideje koje su baptisti prinosili utjecale su uvelike na druge crkve.

Baptistička crkva u Cerni

No, nije tako samo u Americi. U Kini, na primjer, kineska crkva – u postdenominacijskom duhu – ne nosi taj naziv, ali je ipak »baptistolika«. Crkve u dvije trećine svijeta okupljaju se oko baptističkih ideja. I centar kršćanstva premjestio se u Južnu hemisferu – ne samo brojčano nego teološki i misiološki – i on je »baptistolik«, a to neminovno utječe na »stare« crkve na Sjeveru. Baptističke ideje imaju globalni utjecaj jer utječu na narav same crkve. Kroz povijest, razne su crkvene tradicije doprinosele teologiji. Ispočetka, Istočna je crkva značajno doprinijela svojim naglašavanjem npr. nauka o Trojstvu. I katoličanstvo je doprinijelo po pitanjima kristologije. Ne trebamo se odricati tih ideja. Imamo povijesno mnogo toga zajedničkoga, između ostalog i to da je Biblija Božja Riječ. Na razumijevanje crkve i kako ona treba djelovati u svijetu te kako Božju Riječ primjeniti na svakodnevni život zajednice, na to najviše utječu baptisti. Zato nije čudno da i druge crkve to preuzimaju od baptista.

Naš izazov ni danas nije samo kako ćemo ljude pozivati u zajednicu, nije niti u tome kako ćemo očuvati stare institucije, nego kako danas tumačiti biblijska načela za primjenu u ovim našim okolnostima.

Moj je kontekst drukčiji od vašeg, ali ipak želim istaći neke temeljne stvari baptizma i pokazati kako one utječu na lokalnu zajednicu. Evo zašto sam baptist.

- Baptist sam jer držim da crkva ne smije biti hijerarhijski ustrojena.
- Baptist sam jer držim da se vjera ne temelji na pristajanju uz vjeroispovijedanje.
- Držimo se Biblije, a ne nekog dokumenta kojeg je stvorio čovjek tumačeći Bibliju.
- Baptist sam jer vjerujem u slobodu svjesti svih ljudi, čak i onih koji ne žele vjerovati. Baptisti nikoga ne prisiljavaju i ne manipuliraju u nastojanju da ga obrate, niti da ga natjeraju na jednopravost. Ne vjerujem u političke i eklezijalne prisile. To neminovno znači da će među baptistima postojati mnogo razlika u teologiji i praksi.
- Što onda baptiste drži zajedno? Naš je centar milost Božja objavljena u Kristu i to je dovoljno. Samo Krist. Ne Krist plus nešto drugo. Baptist sam jer vjerujem u slobodu.
- Baptist sam jer vjerujem da nas povezuje osobno iskustvo živoga Boga koji spašava ljude.

Temeljna baptistička uvjerenja

1. Spasenje je dar Božji u Kristu. To znači, vjera je dragovoljna i osobna. Nitko ne može vjerovati za nekoga drugog.

2. Vjera je iskustvena. To znači da počiva na doživljaju susreta s Kristom. Od članstva zahtijevamo dokaz toga iskustva, a ne u prvom redu katekizam ili vjerovanje. Iskustvo je potrebno i za službu. Kandidate za službe u crkvi uvijek pitamo o iskustvu vjere, zatim ga pitamo osjeća li Božji poziv; nauk mora biti proživljen, ne samo izrecitiran. Inzistiranje na iskustvu jest povratak na način pristupanja prvoj kršćanskoj zajednici.

3. Krštenje je slobodno, ne preko zastupnika. Baptisti se razlikuju po raznim načinima krštavanja – ali način nije toliko važan koliko inzistiranje na tome da je krštenje dragovoljno.

4. Svaka osoba koja prihvati Krista, pred Bogom je sposobna komunicirati s Bogom izravno. Ne treba posrednika. I svaka je takva osoba ospozobljena da drugima govori o Bogu. Svaki je kršćanin obdaren za službu u crkvi i u svijetu. Baptisti vjeruju da je Biblija živa riječ Božja koju je svaki vjernik slobodan čitati, tumačiti i primjeniti u svoj život uz pomoć Duha Svetoga.

5. Svaka je mjesna crkva autonomna i slobodna – nije podložna izvanjskim crkvenim ili državnim autoritetima. U baptističkoj viziji ne postoji ideja crkve s velikim »C«.

Baptistička crkva u Karlovcu

6. Kako je crkva slobodna od države tako i država mora biti slobodna od crkve. »Slobodna crkva u slobodnoj državi!« Ljudi su zbog toga umirali. I to što je nama u suvremenom svijetu danas samo po sebi razumljivo, u 16. stoljeću bilo je potpuno radikalno.

7. Vjernici u lokalnim crkvama trebaju zajedno dragovoljno raditi na misiji. Princip dragovoljnog udruživanja baptističkih crkava doveo je do zapanjujućih postignuća. Naš misijski, teološki i humanitarni rad sav proizlazi iz dragovoljnog udruživanja.

U različitim kontekstima kroz povijest ove su se ideje različito izražavale, ali su uvijek bile korisne.

Baptisti i vjeroispovijedanja

Baptisti nisu nikad imali vjeroispovijedanja u smislu doktrinarnih postavki koje su isticali kao svoje vjerovanje.

To naravno ne znači da nisu konfessionalni; tj. oslanjali su se na Apostolsko vjeroispovijedanje. Kad kažemo da nemaju vjeroispovijedanja, to ne znači da nemaju teološka uvjerenja, ali znači da na temelju neslaganja s vjeroispovijedanjem neće biti izopćen iz crkve.

U engleskom govornom području postoji razlika između »confession« i »credo« tj. između »svjedočanstva vjere« i »vjeroispovijedanja«. To je razlika između onoga što vjerujemo i onoga što moramo vjerovati da bi nas se smatralo spašenima. Temeljno je biblijsko ispovijedanje vjere: Isus je Gospodin. To je bitan uvjet zajedništva. Povijesno gledano, vjeroispovijedanja su ljudi često odvodila od Biblije.

Što npr. napraviti sa stavkom u Nicejskom vjerovanju o tome da je »Isus sašao nad pakao«? Hoćemo li reći da netko tko to ne može vjerovati nije kršćanin?

Kako se baptistička načela vide u crkvi?

Baptističke su crkve misijske crkve – tj. po svojoj su prirodi misijski orijentirane jer u naslijedovanju Krista u karakteru i službi

one sebe vide kao pronositeljice Božje misije.

1. U takvim, misijski usmijerenim baptističkim crkvama svaki se član poštuje jer su svi svećenici i službenici. Ne postoji prva i druga klasa kršćana i nema podjele na kler i laike, a službe mogu obnašati svi ljudi koje crkva opunomoći. Svatko je nadaren, pozvan, ospozabiljen.

2. U misijski usmijerenim baptističkim crkvama nema hijerarhije nego se zajedno odlučuje i zajedno se radi. Povijesno gledano, baptističke su crkve različito definirale službe pastora i drugih službenika, ali ako su vjerne baptističkoj viziji postojat će duh jednakosti i ravnopravnosti neovisno o strukturi.

3. U misijski usmijerenim baptističkim crkvama Sveti Pismo bit će središnje i u životu i misiji, jer ono ima autoritet, a proučavanje Biblije bit će neizostavno važno. Biblija se mora čitati i proučavati i promišljati, a značenje Biblije treba se ozbiljno istraživati.

4. U misijski usmijerenim baptističkim crkvama razlike u razumijevanju i tumačenju poštovat će se, a ljudi će se prihvataći i kada su drukčiji. Poštujemo li slobodu savjesti i svećenstvo svih vjernika moramo naučiti voljeti jedni druge unatoč razlika-

ma. U misijski usmijerenoj baptističkoj crkvi nema mjesta za stavove tipa »bit će kako ja kažem, ili nikako«.

5. U misijski usmijerenim baptističkim crkvama cijeni se suradnja s drugim baptistima i drugim kršćanima kako bi se ispunilo Veliko poslanje. Zbog toga postoje različite strukture, odbori, savezi, zajedništva, institucije, misijske organizacije i sl. Na taj način baptisti pokazuju svoju sposobnost za zajedništvo. Baptisti su uvijek imali tu sklonost da žive u napetosti između autonomnosti i suradnje. Organizacije moraju postojati radi službe. Mjesna je crkva središte crkvenosti, a nisu to udrženja i savezi. Krist je ustanovio crkve, ne institucije. Institucije su, naravno, važne ako služe i pomažu crkvama, a crkva ne postoji da služi institucijama. To moraju pamtitи i vođe i institucija i crkve.

Bog nije dovršio svoj posao s baptistima i imamo još mnogo toga za učiti – i od drugih. Sasvim je jasno da jednoga dana u nebu neće biti denominacija, no, uvjeren sam da naš put kao baptista može biti koristan putokaz za nebo.

vijesno-kronološki a dijelom teološko-problemski, prikaz razvoja ekumenizma kroz prizmu različitih razvoja unutar kršćanstva (socijalnih, mirovnih, misijskih, biblijskih i dr.). Neposredni kontekst prikaza obuhvaća sve važnije denominacije, dinamički smještene u širi kontekst društvenopolitičkih, vjerskih i kulturnih događanja devetnaestoga i dvadesetog stoljeća. Osim s rezultatima ekumenskih nastojanja ovaj Frielingov rad čitatelja upoznaje i s problemima i konkretnim ograničenjima pred kojima stoji ekumenski pokret, a koji predstavljaju – poput npr. do danas neprevladanoga pitanja različitih koncepcija o jedinstvu koje su prisutne u kršćanskim konfesijama – značajan problem u međukršćanskom dijalogu. Frielingova studija, koja predočava mnogostruktost ekumenskog nastojanja diljem svjetskog kršćanstva te pokazuje interes za interakciju svijeta i Crkve kao bitnog čimbenika na ekumenskom putu, značajan je doprinos ekumenskoj teološkoj literaturi na hrvatskom jeziku te je, osim kao fakultetski udžbenik, posebno prikladna svim proučavateljima ekumenske problematike, kao i sve brojnijim graditeljima ekumenske scene u Hrvatskoj.

IZBOR IZ RECENTNE HRVATSKE PROTESTANTIKE

KARL BARTH. *Teološki eseji.* Rijeka, Ex libris, 2008., str. 126. Preveo s njemačkog Roman Karlović. Urednik Zoran Grozdanov. Biblioteka Ecumenica, sv. 6. Knjiga je zbirka tekstova objavljenih u različitim prigodama, u razdoblju od 1939.-1950. Tematika eseja naoko je raznorodna (Riječ Gospodnja, kršćanski navještaj, milost Božja, Crkva, kršćanska etika, humanizam), ali prepoznatljivo barthovski povezana u govoru o riječi koja je Riječ. Knjizi je pridodan prilog I. Šarčevića o K. Barthu, kao i Barthova biografija i izbor iz bibliografije.

RUDOLF BULTMANN. *Isus.* Rijeka, Ex libris, 2007., str. 159. Preveo s njemačkog Roman Karlović. Urednik Zoran Grozdanov. Biblioteka Ecumenica, sv. 3. Teološkopovjesni prikaz o Isusu, ali ne i njegov životopis. Autor sagledava Isusa u povijesti u kojoj i sâm promatrač ima svoju vlastitu egzistenciju; razmatranje je stoga usmijereni na pitanje što je Isus htio u svojoj konkretnoj životnoj situaciji i kako to htijenje može postati našom sadašnjosti. Naglasak je dakle na navještaju Isusovu, njegovu nauku, a ne na njegovoj osobnosti. Prikaz Isusova navještaja koncipiran je trokružno (Dolazak Kraljevstva Božjeg; Božja volja; Daleki i bliski Bog).

Belgijsko vjeroispovijedanje (1561) revidirano na nacionalnoj sinodi u Dordrechtu 1618. i 1619. Osijek, Kršćanski centar »Dobroga pastira«, i, Tordini, Reformirani teološki institut »Mihael Starin«, 2008. 57 str. Prevela s engleskog Melanie Ivančević. Urednik Jasmin Milić. Nakon prijevoda Heidelberškoga katekizma, Drugoga helvetskog vjeroispovijedanja te Kanona sa sinode u Dordrechtu, publiciran je na hrvatskom još jedan značajan vjeroispovjedni dokument iz vjersko-teološke baštine reformiranih crkava. To je najstariji doktriarni obrazac reformiranih crkava, poznat pod imenom »Confessio Belgica« čiji je glavni autor Guido de Brás, a djelo je revidirano na kasnijim sinodama.

REINHARD FRIELING. *Put ekumenske misli – Uvod u ekumenologiju.* Zagreb, Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirk«, 2009., str. 316. Edicija »Bibliotheca Flaciana«, sv. 10. Preveo s njemačkog Marina Miladinov. Urednik Lidija Matovićević. Ova interdisciplinarna studija predstavlja rezultat proučavanja ekumenskih nastojanja od njihovih samih početaka, koncem 19. stoljeća, sve do osamdesetih godina dvadesetog stoljeća, nudeći pritom, dijelom po-

ALOJZ JEMBRIH. *Stipan Konzul i »Biblijski zavod« u Urachu. Rasprave i građa o hrvatskoj knjižnoj produkciji u Urachu (1561. – 1565.) i Regensburgu (1568.). Prilog povijesti hrvatskoga jezika i književnosti protestantizma.* Zagreb, Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirk« i Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, 2007., str. 389. Edicija »Folia Protestantica Croatica«, sv. 1. Književnopovjesna studija o Stipanu Konzulu i »Biblijskom zavodu« u Urachu opisuje djelovanje hrvatskoga protestantskoga svećenika, pisca i prevoditelja, Stipana Konzula Istranina (1521.-1579?) u kontekstu njegova djelovanja u uraškoj protestantskoj tiskari – uključujući i njegov kasniji boravak u Regensburgu i Željeznom. Temelji se na sačuvanoj izvornoj gradi, pohranjenoj u srednjoeuropskim knjižnicama i arhivima. Premda je znatan dio ove građe bio već dosad objavljen, Jembrih u svojoj knjizi donosi vrijedne preslike i prijepise dosad neobjavljenih ili teže dostupnih materijala, od kojih posebno treba istaći zbirku svje-

dočanstava o valjanosti uraškog prijevoda glagoljičkoga Novog testamenta.

Kairos. Evanđeoski teološki časopis. Godina 1, Br. 2 (2007); Godina 2, Br. 1 (2008); Godina 2, Br. 2 (2008); Godina 3, Br. 1 (2009). Glavni urednik Stanko Jambrek. Zagreb, Biblijski institut. Tema broja 2 (2007) je *Pentekostni pokret u Hrvatskoj 1907-2007*. Uz rasprave (D. Berković, K. Magda, F. Kuzmić, S. Jambrek, T. Sibley) dodan je i važan prilog F. Kuzmića, *Kronološki bibliografski pregled pentekostnog tiska u Jugoslaviji od 1936. do 1991.* Za hrvatsku baptističku povijest značajna je rasprava D. Peterlina, »Tabita«: *Prvo baptističko udruženje sestara u Zagrebu (1937.-1946.)* koja istražuje nastanak i djelovanje ovog sestrinskog društva pri Baptističkoj crkvi Zagreb. – Broj 1 (2008) razmatra tematiku Jedinstvo i zajedništvo kršćana. Predočena su neka od predavanja izložena na istoimenom simpoziju u siječnju 2008. (C. Constantineanu, T. Sibley, K. Magda, D. A. Foster, S. Jambrek, M. Jovanović, J. Zečević, D. Berković, R. Bođešić, M. Horvatek, R. Massey), a kao prilog objavljen je prijevod dokumenta »A Contemporary Evangelical Perspective on Roman Catholicism«. U rubrici *Prijevodi* donosi se prijevod Ivana 4 metodom transkulturno adaptirane parafaze (R. Knežević). Oba broja donose i recenzije važnijih izdanja relevantnih za protestantsku i evanđeosku misao. – Broj 2 (2008) naslovjen je *Evanđeosko kršćanstvo i navještanje evanđelja* donosi rasprave S. Jambreka, Olivera K. Olsona, R. Keroveca, E. Budiselića, S. Sremca, T. Vidakovića, M. Jovanovića, M. Horvateka i T. Sibleya održane na istoimenom simpoziju. Donose se i tekstovi prijevoda Lausannskog zavjeta i Manilskog proglaša, a priložena je i Promemorija iz 1996. o evangelizacijskoj suradnji baptističkih crkvava i Evanđeoske crkve. – Broj 1 (2009) donosi radeve sa simpozija Pravda i milost – Aktualizacija inkarnacije (Rasprave R. Keroveca, Z. Alexandra, C. Constantineanua, D. Berkovića, R. Bođešića, B. Gunjevića, K. Šimića, T. Sibleya, D. Peterlina i D. Kraljika. Objavljen je i hrvatski prijevoda Vlačićeva djelca *Spis protiv papina primata*. Kao i u svakom broju donose se recenzije novijih radova iz hrvatske i svjetske protestantike.

Loci Communes. Časopis za teološka istraživanja. Godina 1, Br. 1 (2009). Glavni urednik Davorin Peterlin. Zagreb, Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirik«. Novopokrenuti teološki časopis teži još više otvoriti prostor protestantskim teolozima i znanstvenicima, kao i onima iz crkava reformacijske baštine, za objavljivanje znanstvenih djela te tako promicati protestantsku baštinu i misao. Časopis također teži poduprijeti ekumensko i interkonfesionalno teološko promišljanje i dijalog u našem društvu objavljinjem priloga autora drugih eklezijalnih pripadnosti i teoloških uvjerenja. Naposljetu, časopis će kao glasilo Teološkog fakulteta »Matija Vlačić Ilirik« izvješćivati o njegovoj obrazovnoj i izdavačkoj djelatnosti. Časopis će izlaziti dvaput godišnje na hrvatskom jeziku, a objavljivat će neobjavljene članke iz tradicionalnih teoloških znanosti, biblijskih znanosti, sustavne i primijenjene teologije, povijesti Crkve, sociologije religije, filozofije i etike, te članke interdisciplinarnie naravi. Prvi broj časopisa sadrži pet članaka od kojih se prva dva usredotočuju na povijesne teme. Marina Miladinov osvrće se na husitske odraze u djelu Matije Vlačića Ilirika *Confessio Waldensium*, a Alojz Jembrih proučava pjesmaricu *Dussevne pesne Grgura Mekinića* (1609. - 1611.) i njihov odnos prema djelu *Catechismus* Simona Gerengela (1571.). Lidija Matošević razmatra stav evangelističkoga prvaka Karla Bartha prema egzistenciji teologa u kontekstu Barthova dijaloga s rimokatoličanstvom. Članak Danijela Berkovića, koji se vremenski podudario s dramatičnom escalacijom sukoba u Izrealu, pruža uvid u kršćanski cionizam u svjetlu tumačenja Staroga zavjeta. Ruben Knežević pruža povijesni kontekst madridskoga izdanja Šarićeva Novoga zavjeta iz 1953. godine. Uz dva prikaza knjiga, Loci communes sadrži i prikaz četiri doktorata obranjena u posljednje vrijeme. Radi se ili o doktoratima s temama značajnima za protestantske crkve ili crkve reformacijske baštine u Hrvatskoj, ili pak o autorima djelatnim u hrvatskom teološko-obrazovnom okruženju. U rubrici »Dokumenti« čitateljima se nudi dosad prvi prijevod Ugovora između reformacijskih crkava u Europi, odnosno takozvana »Leuenberška konkordija« iz 1973., zajedno s uvodnim opaskama i popisom Crkava potpisnika. Prije popisa izabranih novijih izdanja Teološkog fakulteta »Matija Vlačić Ilirik« objavljen je govor koji je Mario Grčević održao na predstavljanju pretiska glagoljičkoga Novoga testamenta iz 1562./1563. u Pazinu 10. studenoga 2007.

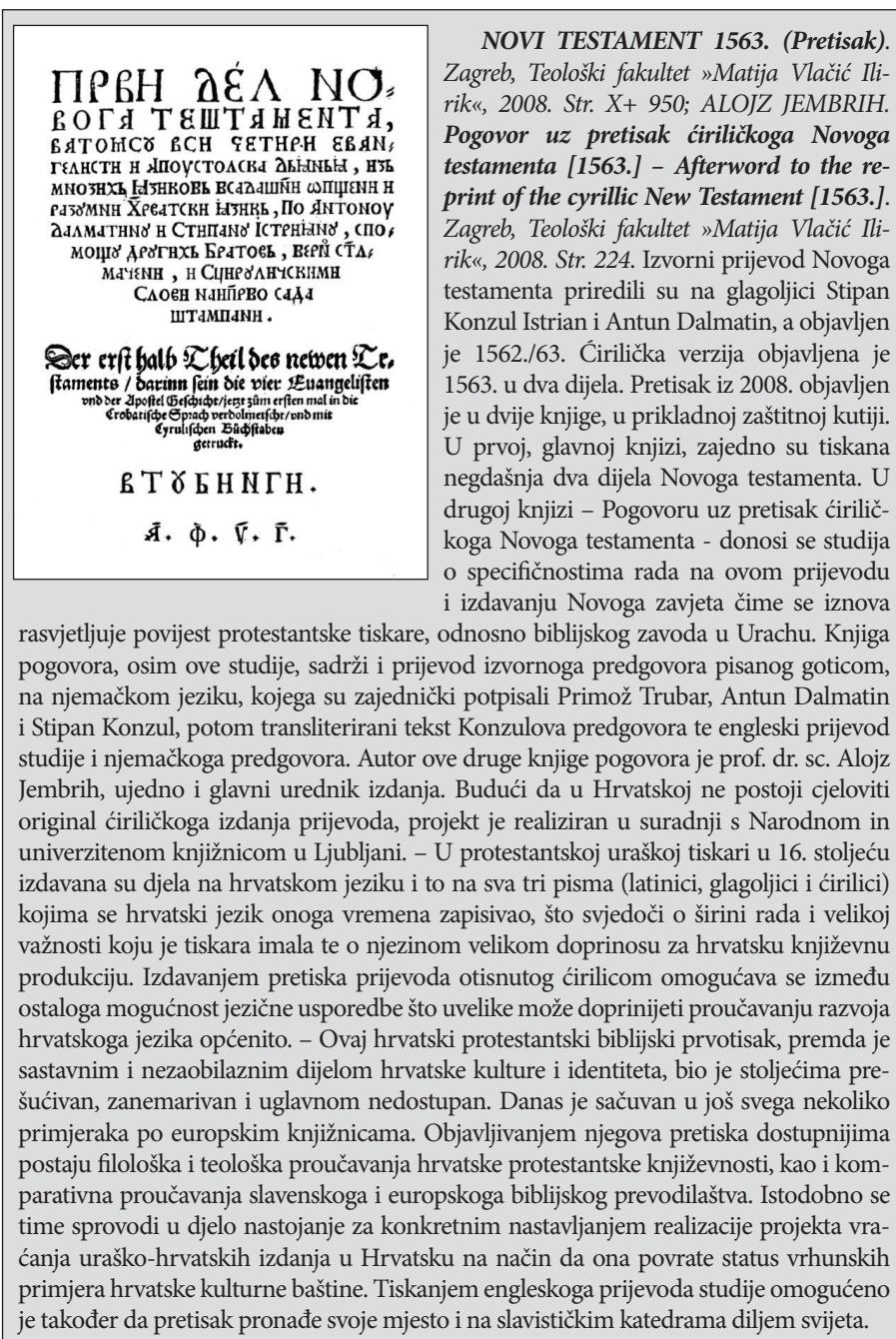
KSENJIA MAGDA. Paul's Territoriality and Mission Strategy with Particular Reference to Romans. A Thesis submitted for the degree of Doctor of Philosophy. Brunel University / London School of Theolo-

gy, 2008. Doktorska disertacija. IX + 234 str. U radu se primjenjuju teorijska saznanja iz R. Sackove teorije (»Homo Geographicus«) o »teritorijalnosti« (ukupnost društvenih i prirodnih odnosa koji obilježavaju određeni čovjekov životni prostor i utječu na čovjeka) na novo razumijevanje Pavlove misijske strategije, predložene s posebnim osvrtom na Poslanicu Rimljanima.

BERND MOELLER / RAYMUND KOTTJE (Ur.). Ekumenska povijest Crkve 2. Zagreb, Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirik«, 2008., str. 400. Edicija »Bibliotheca Flaciana«, sv. 8. Prevela s njemačkog Marina Miladinov. Urednik Lidija Matošević. Knjiga se nastavlja na već ranije objavljenu Ekumensku povijest Crkve 1, u potpunosti sljedeći metodologiju i ekumenski pristup iz prvoga sveska, uz dobru suradnju osam autora iz različitih konfesija. Ovaj svežak obuhvaća razdoblje u vrlo širokom rasponu od ranoga srednjeg vijeka do završetka Tridesetogodišnjeg rata (povijest Zapadne crkve u ranom, razvijenom i kasnom srednjem vijeku, te povijest reformacije, katoličke reforme i protoreformacije), a posebnost su ovoga izdanja komentari suradnika iz druge konfesije, koji se nalaze ispod glavnoga teksta u oblaku bilježaka. Knjizi je pridodata opširna bibliografija i kazalo. Premda je knjiga prvenstveno priređena kao fakultetski udžbenik, prikladna je i kao referentni priručnik za stručnjake.

BERND MOELLER / RAYMUND KOTTJE (Ur.). Ekumenska povijest Crkve 3. Zagreb, Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirik«, 2008., str. 366. Edicija »Bibliotheca Flaciana«, sv. 9. Prevela s njemačkog Marina Miladinov. Urednik Lidija Matošević. Ovom je knjigom dogotovljen trogodišnji projekt prevođenja i izdavanja Ekumenske povijesti Crkve. Ovaj svežak obuhvaća povijest europskih crkava u ranom novom vijeku (1648.-1803.), potom cijelo 19. stoljeće i godine pred Prvi svjetski rat (do 1914.). Slijedi razdoblje 20. stoljeća, te potom zasebni dio koji tretira Ekumenski pokret u 20. stoljeću. Knjizi je pridodan urednički pogовор (O smislu i granicama »Ekumenske povijesti Crkve«), te opširna bibliografija i kazalo.

rasvjetljuje povijest protestantske tiskare, odnosno biblijskog zavoda u Urachu. Knjiga pogovora, osim ove studije, sadrži i prijevod izvornoga predgovora pisanog gothicom, na njemačkom jeziku, kojega su zajednički potpisali Primož Trubar, Antun Dalmatin i Stipan Konzul, potom transliterirani tekst Konzulova predgovora te engleski prijevod studije i njemačkoga predgovora. Autor ove druge knjige pogovora je prof. dr. sc. Alojz Jembrih, ujedno i glavni urednik izdanja. Budući da u Hrvatskoj ne postoji cijeloviti original čiriličkoga izdanja prijevoda, projekt je realiziran u suradnji s Narodnom in univerzitetom knjižnicom u Ljubljani. – U protestantskoj uraškoj tiskari u 16. stoljeću izdavana su djela na hrvatskom jeziku i to na sva tri pisma (latinici, glagoljici i čirilici) kojima se hrvatski jezik onoga vremena zapisivao, što svjedoči o širini rada i velikoj važnosti koju je tiskara imala te o njezinom velikom doprinisu za hrvatsku književnu produkciju. Izdavanjem pretiska prijevoda otisnutog čirilicom omogućava se između ostaloga mogućnost jezične usporedbe što uvelike može doprinijeti proučavanju razvoja hrvatskoga jezika općenito. – Ovaj hrvatski protestantski biblijski prvočetak, premda je sastavnim i nezaobilaznim dijelom hrvatske kulture i identiteta, bio je stoljećima prešućivan, zanemarivan i uglavnom nedostupan. Danas je sačuvan u još svega nekoliko primjeraka po europskim knjižnicama. Objavljanjem njegova pretiska dostupnjima postaju filološka i teološka proučavanja hrvatske protestantske književnosti, kao i komparativna proučavanja slavenskoga i europskoga biblijskog prevodilaštva. Istodobno se time sprovodi u djelo nastojanje za konkretnim nastavljanjem realizacije projekta vraćanja uraško-hrvatskih izdanja u Hrvatsku na način da ona povrate status vrhunskih primjera hrvatske kulturne baštine. Tiskanjem engleskoga prijevoda studije omogućeno je također da pretisak pronađe svoje mjesto i na slavističkim katedrama diljem svijeta.

JUERGEN MOLTMANN. *Teologija nade. Istraživanja o utemeljenju i posljedicama kršćanske eshatologije.* Rijeka, Ex libris, 2008., str. 362. Preveo s njemačkoga Željko Pavić. Urednik Zoran Grozdanov. Biblioteka Ecumenica, sv. 7. Danas već klasično Moltmannovo djelo (izvorno objavljeno 1964.) – koje, svojim naglaskom na eshatološku nadu kao bitnu sastavnicu kršćanstva, još uvijek ostavlja izuzetan utjecaj u crkvi i teološkim krugovima – dostupno je sada u hrvatskom prijevodu.

THOMAS HENRY LOUIS PARKER. *Jean Calvin. Životopis.* Zagreb, Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirk«, 2007., str. 239. Edicija »Bibliotheca Flaciana«, sv. 7. Preveo s engleskog Hazim Yahya. Revizija prijevoda Ruben Knežević. Urednik Lidija Matović. T. H. L. Parker koristio se u ovoj studiji

NOVI TESTAMENT 1563. (Pretisak). Zagreb, Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirk«, 2008. Str. X+ 950; ALOJZ JEMBRICH. *Pogovor uz pretisak čiriličkoga Novoga testamenta [1563.] – Afterword to the reprint of the cyrillic New Testament [1563.]*. Zagreb, Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirk«, 2008. Str. 224. Izvorni prijevod Novoga testamenta priredili su na glagoljici Stipan Konzul Istrian i Antun Dalmatin, a objavljen je 1562./63. Čirilička verzija objavljena je 1563. u dva dijela. Pretisak iz 2008. objavljen je u dvije knjige, u prikladnoj zaštitnoj kutiji. U prvoj, glavnoj knjizi, zajedno su tiskana negdašnja dva dijela Novoga testamenta. U drugoj knjizi – Pogovoru uz pretisak čiriličkoga Novoga testamenta – donosi se studija o specifičnostima rada na ovom prijevodu i izdavanju Novoga zavjeta čime se iznova

daje nam nove uvide u uvjete i okolnosti studentskog života u Calvinovo vrijeme, te u njegov kasniji rad u Ženevi kao propovjednika, bibličara i teologa. Parker nadalje analizira sadržaj Calvinovih Institucija – klasičnoga protestantskog iskaza kršćanske vjere, gdje su na sustavan način predočeni središnji teološki nauci reformacije. – Ova knjiga već je desetljećima u svijetu prepoznata kao jedan od temeljnih priručnika za proučavanje Calvinova života i djela.

DAVORIN PETERLIN. *Was there a Formative Russian Influence on Yugoslavian Baptists?* London, Religion, State and Society, br. 36/2008, str. 65.-104. U radu se detaljno analiziraju utjecaji ruskih baptista i srodnih protestanata – imigranata i misijskih radnika, na život i rad crkava u negdašnjim južnoslavenskim zajednicama. Locirana su tri centra (Beograd, Zagreb i Rijeka) u kojima je ruski baptistički utjecaj bio jače primjetan. Rad obiluje detaljnim povijesnim podacima i elaboracijama te je nezaobilazan izvor svakom ozbiljnijem proučavanju baptističke povijesti i povijesti Bratske crkve na našim prostorima.

DAVORIN PETERLIN. *Baptistička crkva u Zagrebu – Rane godine (1921. – 1927).* Zagreb, Časopis za suvremenu povijest, br. 2/2008, str. 455.-487. Drugi dio autorova rada o najranijoj povijesti BC Zagreb (prvi dio 1870. – 1921. već je objavljen u ČSP 2/2006) koji razmatra povijest baptista u Zagrebu od kraja Prvoga svjetskog rata do kraja 1927., odnosno obnovu Baptističke crkve u Zagrebu te njezino ustrojavanje u tome razdoblju i u širem kontekstu razvoja baptističkoga pokreta u Hrvatskoj i SHS. Ključne osobe bili su Ivan Zrinčić (1921.-1922.) i Josip Baluban (1923.-1927.), a uz Vinka Vaceka, koji djeluje iz Daruvara, pojmenice se spominju i ostali značajni zagrebački baptisti. Članak oslikava različite aspekte života zajednice kao što su bogoslovje (vrste sastanaka, lokacije, glazba), obredi (krštenja, Vecera Gospodnja [euharistija], vjenčanja, pogrebi), ustroj upravnog tijela (skupštine) te izbor i dužnosti crkvenih činovnika, stega, literatura, promidžbenih djelatnosti u društvu i odnos prema vlastima.

PAUL TILLICH. *Teologija kulture.* Rijeka, Ex libris, 2009., str. 207. Preveo s engleskog Entoni Šeperić. Urednik Zoran Grozdanov. Biblioteka Ecumenica, sv. 8. Prema Tillichovim riječima, problem religije i kulture oduvijek je bio u središtu njegova zanimanja. Većina njegovih spisa težila su i odrediti način na koji se kršćanstvo odnosi spram sekularnoj kulturi, a ovaj spis izričito nastoji predočiti religijsku dimenziju u mnogim posebnim područjima ljudskog kulturološkog djelovanja.

Kulturna događanja

Pismo mome Marangunu

(Split, Naklada Bošković, 2008.)

Dražen Radman (rođ. 1967.), pastor Baptističke crkve u Splitu, objavio je svoju prvu knjigu pjesama koja je posljednjih mjeseci javno predstavljena u Splitu (16.12.2008.) i Zagrebu (15.5.2009.). Knjiga je pisana dijalektom, a prijevodi teže razumljivih termina na standardni jezik nalaze se u rječniku na kraju knjige. Knjigu je prigodno ilustrirao naš umjetnik slike – Vladimir Mihoković – Miha, pastor BC Šibenik. Marangun je »drvodjelja«, Isus iz Nazareta, Krist, koji se nalazi u žarištu svake Radmanove pjesme. Radmanova je poezija neposredna, proživljena, s dahom i okusom Mediterana i masliničkih uvala na prelijepoj Šolti, gdje je proveo djetinjstvo. »Zanimao ga je život ispod površine, govor iza govora, težnje ispod dnevnih zaokupiranosti te ljudska potreba za dubljim »guštim« od onih vidljivih. Otvorivši se prema Nebu, pronašao je Put, a s njim dobio i odgovore na najdublja i najbitnija pitanja.« (D. Leib, Glas koncila, 19.4.2009.). »Ovo Pismo – kako sam Radman navodi u predgovoru – posvećujem mome Marangunu koji je ušao u moje srce, darovao Mir i smisao življenja ...«. Donosimo izvatke iz dvije Radmanove pjesme.

Živ ... živ usta ...

*Bože moj, kad suton stigne,
vrime za poć ča,
bit' će za sve fjere kasno
ako čovik odrebati svratit
da si ga prin svih drugih –
još odavno jubi' ...*

*Zakucan na ton križu,
Ti si i za dug njegov,
sve do zadnje cence,
krv'ju svojon skupo plati' ...*

(...)

*I puno gubi bilo koji čovik
ako u srcu prisviđočen ni'
da si živ od mrtvih usta
i u blizini svakoj duši vazda osta ...*

(...)

*A u smiraj Uskrsloga dana
Ti si kroz zaključana vrata
proša i prid priplašenu dicu
u noven tilu sta ...*

Amfora i Uje

*Sad bi ti tija reć nešto,
Isuse moj ...
Tebi, jer jedino si Ti
modru brazdu –
i meni i svima prokrči' ...
Tebi ... ča najdubuju si
i najširu valu
misto mene pripliva ...*

*Tija bi ti reć,
a ča drugo vengo da Te volin ...
da Te za svoga milog Boga
ispovidan ...*

*jer si i do srca moga zaroni
dok sam na lažini morskoj leža ...
dok san dušom, tilon
jedva mica ...*

*Ti si me sa dna
svojom mišicom ka vinčon
na svitlo dana podiga ...
(...)*

u ovu vrstu glazbe, prema istraživanju Billboard magazina, trenutno jednu od najslušanijih u svijetu. Ovaj događaj pod pokroviteljstvom Turističke zajednice Grada Rijeke omogućila je Izdavačka kuća Bono Records iz Rijeke u suradnji s KUD-om »Baščinski glasi«. Podržali su ga uglavnom mladi ljudi, kako bi se i sami uvjerili u peteročlanu svjetsku atrakciju koja je predstavljajući svoj novi, drugi po redu album »Technicolor« srušila sve stereotipe o kršćanskoj glazbi te publici iz Rijeke i ostalih gradova pružila vješti spoj vrhunskog zvuka, suvremene rokerske produkcije i prekrasnih tekstova koji veličaju čovjeka, radost, život i Boga.

Kao predgrupa, nastupio je jedan od najpoznatijih hrvatskih kršćanskih bendova, riječka »Kristina« koja je ovom prilikom uspješno predstavila najnoviji nosač zvuka »Kao ruža«.

– Ovo je za nas bio velik test koji je pokazao da u Rijeci postoji publika za ovakve koncerne na kojima se može jedino čuti dobra glazba i dobra poruka, ali i da je nakon Zagreba, Osijeka i Velike Gorice ovaj grad postao centar zbivanja kršćanske glazbe najviše razine. Prema reakcijama pokrovitelja, sponzora i organizatora, sigurno idemo u organizaciju sličnih koncerata pa se već sljedeći put može očekivati nekog od poznatih DJ-a, gospel, rock ili pop izvođača koji u svojim pjesmama govore o kršćanskim vrijednostima, kazao je ispred organizatora Andrej Grozdanov. (Novi list, Rijeka, 4. 6. 2009.)

PARACHUTE BAND
myspace.com/parachuteband

& kristina
kristina.com.hr

2.6.2009. u 20 sati

TRSATSKA GRADINA Utaz: 0 Kn

U slučaju lošeg vremena koncert će se održati u dvorani "STEREO"!

ORGANIZATOR: BONO RECORDS
POKROVITELJI: RUEKA, GLAVNI MEDIALNI POKROVITELJ: NOVI LIST, SPONZORI: S-RIJEKA.COM, RADIOTRSTVETV, NOVILIST, kanalR

Koncert »Parachute benda« i riječke »Kristine« na Trsatskoj gradini

Prenosimo iz riječkoga »Novoga lista«

RIJEKA, 2. lipnja – Početak ovo godišnje ljetne koncertne sezone na Trsatskoj gradini, atipično do sada, prijeao je suvremenoj kršćanskoj glazbi, odnosno nastupu »Parachute benda« iz Novog Zelanda. Riječ je o prvom globalno poznatom imenu ovog žanra glazbe, koje je zahvaljujući besplatnom ulazu privuklo brojnu, ali još uvijek nedovoljno upućenu domaću publiku

Vjenčanja

U Baptističkoj crkvi u Rijeci vjenčani su 30. svibnja Irena Bulek i Robert Novak. Vjenčanje je obavio Teofil Dereta. Čestitamo mladencima!

Nisu više među nama

Jer ako vjerujemo da Isus umrije i uskrsnu, onda će Bog i one koji usnuše u Isusu dovesti zajedno s njime. 1 Sol 4,14

Frances (Fanny) Matetić, rođ. Vacek

(Detroit, 8. 9. 1913. – Hamburg, 20. 12. 2008.)

U Hamburgu je, u svojoj 96. godini, preminula Fanny (Frances) Matetić, rođ. Vacek, dugogodišnja članica zagrebačke i riječke baptističke crkve.

Rođena je kao treće dijete u obitelji Marije (rođ. Šagovac) i Vinka Vaceka. Njezin otac Vinko (1882. – 1939.) emigrirao je još 1910. u USA u potrazi za boljim životom. 1913. se obratio, a 1920. ordiniran je u Detroitu za baptističkoga propovjednika. S obitelji se u jesen 1922. vraća u tadašnju Kraljevinu SHS i otpočinje organizirani baptistički rad u negdašnjoj južnoslavenskoj zajednici. Obitelj najprije zakratko živi u Zagrebu, potom u Starom Petrovu Selu i Daruvaru (od 1923.), a od 1927. trajno se nastanjuju u Zagrebu. Frances je krštena u daruvarskoj Baptističkoj crkvi, 23.5.1926. Svome je ocu često pomagala, obavljajući posao njegove osobne tajnice. Bila je vrstan daktilograf i stenograf, te je pedantno zabilježila brojna predavanja i propovijedi s davnih baptističkih skupova.

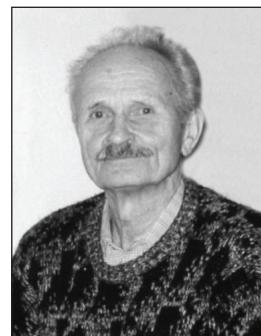
U Socijalnom osiguranju bila je zaposlena na administrativnim poslovima, a kasnije i kao medicinska sestra u ambulantni. Nakon kraćega boravka u Krapini, službeno je 1947. premještena u Opatiju. Sa suprugom Egidiom Matetićem imala je troje djece: Dianu (udanu Löhr), te blizance Ediju i Esteru (udanu Holtmannspötter). Rano je ostala udovicom, te je sama skrbila za svoju djecu, odgajajući ih i podižući u kršćanskom duhu. U početku je pohađala bogosluženja Bratske crkve u Opatiji, a nakon ustanovljenja Baptističke crkve u Rijeci postaje članom riječke crkve. Sudjelovala je u sestrinskom radu i u crkvenom zboru; recitalima i glazbenim točkama sa svojom je djecom više puta znala dati svoj originalni prilog bogoslužnom programu. Mladim je majkama rado pomagala svojim savjetima

oko odgoja djece i kućanskih poslova. Bila je neumorna u evangelizacijskoj aktivnosti, svjedočeći susjedima i bližnjima te dijeleći kršćansku literaturu. 1971. čak je poslala pobudno pismo tadašnjem predsjedniku Josipu Brozu Titu s priloženim Evangeljem po Ivanu i drugom literaturom. Rado je u sudjelovala u projektu pisanja naše baptističke povijesti, priredivši iscrpna sjećanja o svome ocu i njegovu radu.

Nakon što su joj djeca već ranije otišla na školovanje u inozemstvo, gdje su se zaposliла i trajno ostala, i ona se 1979. iselila najprije u USA, gdje je uglavnom živjela kod sina Edija u N. Ridgevilleu (Ohio), a od 1998. trajno se nastanila kod kćerke Diane i zeta Wolfganga u Hamburgu. Posljednjih je godina teško bolovala. Prema riječima njenih najbližih, svoju je bolest strpljivo podnosiла, a radost joj nije silazila s lica. Gospodin Bog uzeo ju je k sebi nakon dugoga i ispunjenog života. (rk)

Stevo Roksandić

(Uljanik, 8. 11. 1921. – Rijeka, 2. 1. 2009.)

Stevo Roksandić rođen je od oca Andrije i majke Marije, kao prvi sin od petoro djece. Svoje dječačke dane i mladost proveo je u rodnoj Slavoniji, radeći teško i požrtvovno, ostavši već u ranim danima svoga života bez majke. Obratio se 1943. i kršten je u Daruvaru. Oženio se Blaženkom Bureš. Iz te ljubavi i dugoga i skladnog braka rodili su se Danko, Danica i Milenko.

Od 1965. živi u Rijeci. Svoj je radni vijek proveo u riječkom brodogradilištu »3. maj«, zadobivši poštovanje sviju koji su s njime radili. Bio je dugogodišnji crkveni blagajnik u BC Rijeka i u nekoliko navrata član crkvenoga odbora.

Svojim je životnim primjerom bio pravi uzor svojoj djeci, kao i svima s kojima je živio, radio i susretao se. Riječ Božja bila mu je jedini autoritet, vjerno je živio i dje-lovalo u skladu s Kristovim načelima. Svaka je njegova riječ bila »solju začinjena«, nikad ih nije bilo previše.

Prema riječima njegovih najbližih, »deda Stevo«, kako smo ga zvali, bio je car, 'cool' (kako bi rekli mлади), oštar, drag, milostiv i strog te iznad svega vjeran sluga Božji. Ponosni smo što smo bili dio njegova

života i svi smo ga voljeli svim srcem. Sada znamo da nas čeka kod Gospodina i opravštamo se od njega Bogu zahvalni za njegov život.« (V. Roksandić/GC)

Dragica Vukov, rođ. Rađenović

(Rađenovci, 5. 9. 1926. – Rijeka, 12. 3. 2009.)

U Rijeci je preminula Dragica Vukov, supruga Stjepana Vukova, dugogodišnjega đakona i starješine riječke Baptističke crkve, koja je bila njegova predana suradnica u kršćanskom radu. Nakon stradanja njezine obitelji u 2. svjetskom ratu i povratka s prisilnog rada iz Njemačke, utjehu nalazi u vjeri u Isusa Krista. Krštena je 1950. Sa Stjepanom Vukovom provela je u braku 65 godina. Imali su troje djece: Pavicu, Nikolu i Zdravku. Njezin sin, Nikola Vukov, pastor je BC Varaždin. (GC)

Laslo Lendjel

(Novi Sad, 29. 6. 1942. – Vukovar, 22. 3. 2009.)

U Vukovaru je iznenada preminuo Laslo Lendjel. Školovanje i veći dio radnog vijeka proveo je u Vukovaru. 1991. bila je prijelomna godina u njegovu životu; rat i progonstvo donijeli su prognaničke terete i njegovo zdravlje trpi. Obitelj, supruga Kata i dvoje djece tada tinejdžerskog uzrasta, sin Boris i kći Jelena, osjećaju kao poseban blagoslov upoznavanje s evanđeljem Isusa Krista i poziv na zajedništvo u BC Rijeka u kojoj su i kršteni tijekom nekoliko narednih godina. Laslo se radovao svakom krštenju i sudjelovao je sa svojom obitelj na nedjeljnim bogoslužjima.

Povratkom u Vukovar Laslo aktivno se uključuje u život lokalne zajednice, ali

njegov nezaustavljen životni tempo zdravlje nije moglo pratiti. Moždani udar upozoravao ga je na to prije 12 godina, a srčani infarkt prije 8 godina. Neustrašiv po naravi, Laslo je bolest ignorirao i živio je punom snagom do kraja. Sada počiva u miru Božjem! (K. Lendjel/GC)

Sara Dereta, rođ. Pavković

(Golubinjak, 11. 9. 1927. – Rijeka, 11. 4. 2009.)

U Rijeci je preminula Sara Dereta, rođ. Pavković. Rođena je i odrasla u Golubinjaku, gdje je zarana ostala bez majke. Obratila se i krštena je 1947. u Daruvaru.

1954. udaje se za Petra Deretu, udovca s Kordunu s troje malodobne djece (Stivo, Marija i Andelko), čija je supruga umrla pri porodu najmlađeg djeteta. Sara im je postala majkom, puna ljubavi i suošjećanja. 1955. obitelj se seli u Cabunu gdje je rođena kćerka Marta, a od 1964. žive u Rijeci. Petar Dereta (1919.-1996.) aktivno je djelovao u crkvama na Kordunu i u Podravini, a bio je dugogodišnji đakon i član odbora riječke crkve. Supruga Sara bila mu je predanom pomoćnicom u radu. Sara je znala stvarati zdrave odnose sa svima i bila je omiljena u svojoj obitelji i među braćom i sestrama u crkvi. (GC)

Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirik« s pravom javnosti u Zagrebu poziva zainteresirane pristupnike na jesenski rok za upis u prvu godinu studija teologije akademske godine 2009./2010.

Prijave za upis primaju se u vremenu od 2. do 8.9.2009.

Potpuni tekst natječaja možete pronaći na <http://www.tfmvi.hr/upisi/upisi-2009-2010.html>, a sve dodatne informacije dobiti na upisi@tfmvi.hr ili na 01 48 28 915.

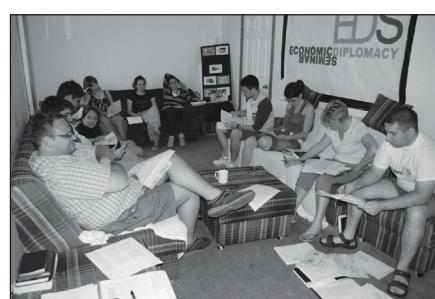
JEDANAEST GODINA MIROTVORSTVA, LIDERSTVA, SLUŽENJA I EKONOMSKE DIPLOMACIJE

Fužine: Jedanaesta godina međunarodnih skupova i seminara posvećenih razvoju mirotvorstva, liderstva, služenja i ekonomске diplomacije

Seminarski programi projekta Obnova uma, odnosno Renewing Our Minds (ROM), koji se ovoga ljeta održavaju u Fužinama obilježavaju jedanaestu godinu ovoga međunarodno priznatog projekta poniklog u Gorskom kotaru, koji iz godine u godinu postaje sve prepoznatljiviji u svijetu po svojoj tradiciji mirotvorstva i pridonosi nenasilnom rješavanju sukoba i razvoju plemenitog liderstva.

U okviru djelovanja obrazovnog projekta ROM u nedjelju, 19. srpnja 2009. godine, u Fužinarskoj kući u Fužinama počinje četvrti dvotjedni seminar posvećen razvoju ekonomske diplomacije - Economic Diplomacy Seminar 2009, ili EDS 2009. Oko 50 mladih sudionika seminar i predavača iz jedanaest zemalja, aktivno uključenih u zvanja ekonomije i poslovnog svijeta, okupit će se u Fužinama kako bi zajedno tražili odgovore na pitanja ponikla iz sadašnje globalne i domaće ekonomski krize. Međunarodni tim voditelja ovog projekta, koji se ovih dana okuplja u Fužinama, vode Justin Kagan i Milan Pavlović. Nakon seminara EDS 2009 slijedi dvotjedni međunarodni seminar za razvoj mirotvorstva i plemenitog liderstva ROM 2009, koji će od 8. do 23. kolovoza 2009. godine okupiti u Fužinama oko 70 sudionika i predavača – mladih lidera iz petnaest zemalja svijeta. Unazad deset godina u programima ROM-a, EDS-a i pridruženim im projektima Wave i Fužinarski dječji festival, sudjelovalo je više stotina sudionika iz 40 zemalja Jugoistočne Europe i svijeta. Od 2002. godine ROM vodi Tihomir Kukolja. ROM je nastao kao inicijativa poziva na osobnu i društvenu obnovu nadahnutu uzrom i karakterom Isusa Krista, usmjereni poglavito potrebljama i izazovima društva na području Jugoistočne Europe, da bi vremenom prerastao u pokret istinskih međunarodnih dometa. Tako su tijekom prijašnjih godina, uz polaznike iz Hrvatske i susjednih zemalja, ROM i EDS seminare pohađali i polaznici iz Armenije, Australije, Cipra, Izraela, Švedske, Norveške, Ukrajine, SAD-a, i brojnih zemalja Europske unije. Poslanje ROM-a usmjereno je k obnovi šire društvene zajednice obrazovanjem nove generacije lidera spremnih na oprost, dijalog i službu obitelji, zajednici, narodu i svijetu nasljeđivanjem Isusova primjera nesebične službe te primjera veliknega služenja bližnjemu i zajednici - kao što su bili Majka Tereza, Mahatma Gandhi, Martin Luther King Jr., Nelson Mandela, William Wilberforce.

Više o ovoljetnim programima ROM-a i EDS-a možete saznati praćenjem web stranice - <http://www.renewing-our-minds.com/>, i putem redovitih blog priloga na engleskom jeziku - <http://2009rom.blogspot.com/> i <http://twitter.com/romfamily>, te na hrvatskom jeziku ako posjetite blog - <http://rom2008cro.blogspot.com/>.

PARTNER TRANS WORLD RADIA

Travnik 16, 40000 Čakovec, tel./fax: 040/363-390, tel.: 363-656
e-mail: radio.val@post.t-com.hr, web: www.tvr-hrvatska.org
SMS: 095 84 88 705 (radio emisije na internetu)

UKV 105,5 MHz (FM)

Hrvatski radio „Bljesak“ Olučani
pon. 14:00-14:15 „Riječ za danas“
ut. 14:00-14:15 „Sola Scriptura“
sri. 14:00-14:15 „Radosna vijest“ Ili
sri. 14:00-14:15 „Dolina blagoslova“
čet. 14:00-14:15 „Susret s Isusom“
pet. 08:45-09:00 „Podziv mira“
pet. 14:00-14:15 „Sola Gratia“
sub. 08:45-09:00 „Propovijedaj Riječ“
sub. 14:00-14:30 „Dodir“
ned. 08:45-09:00 „Smisao života“ ili
ned. 21:00-21:30 „Slovenski jezik“
ned. 21:15-21:30 „Beseda za danes“
ned. 21:30-22:00 „Budućnost“

SREDNJI VAL 1395 KHz (AM)

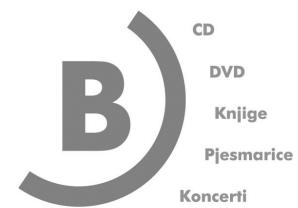
Hrvatski jezik
pon. 21:00-21:15
ut. 21:15-21:30
sri. 21:15-21:30
čet. 21:15-21:30
pet. 21:15-21:30
sub. 21:00-21:30
ned. 21:15-21:30
Slovenski jezik
ned. 21:00-21:15
„Beseda za danes“

SREDNJI VAL 1395 KHz (AM)
Program „Kroz Sveti pismo“
pon. 21:30-22:00
ut. 21:30-22:00
sri. 21:30-22:00
čet. 21:30-22:00
pet. 21:30-22:00

Raspored od 29.03.

2009.

Prva on-line trgovina
svučrvene kršćanske glazbe

BONO RECORDS
WWW.BONORECORDS.COM

žiro račun: 2360000-1101473413, devizni račun:
IBAN: HR6923600001101473413 Swift: ZABA HR 2X

Duhovna misao

PRAVA VJERA

Piše pastor Toma Magda

Što je to prava vjera u Boga? Pretpostavljam da se to pitanje baš i ne postavlja često, jer je puno stupica i neželjenih konfliktnih situacija. Ljudi obično odgovaraju teološki – ističu pravovjernost i doktrine, objašnjavaju crkvenu povijest ili nabrajaju tradicije koje obdržavaju. Nerijetko se na kraju i posvađaju oko toga koji je pristup pravi. Vjera u Boga mnogima je ono što oni čine, ili barem misle da bi trebali činiti za Boga.

No, Biblija drukčije govori o vjeri. Ona je pouzdanje da nas Bog Stvoritelj ljubi i da čuva naš život u svim okolnostima. Vjerovati mu znači opustiti se u njegovoj blizini, pa čak i u najgorim životnim okolnostima. Takvih, znamo, ima jako mnogo – od bolesti i smrti koja nas okružuje preko neimaštine i patnje koja mnoge snalazi tuđom krivicom, do spletki i zlostavljanja iz kojih kao da ne postoji izlaz. Vjera u tim okolnostima jest odluka i čudo. Čovjekovo predanje Bogu nikad ne ostaje visjeti u zraku, i usred najgorih okolnosti nailazi na božanski odgovor. Izraziti Bogu štovanje kao Bogu i Gospodaru našega života u svim prilikama – to je vjera.

Vrijeme je godišnjih odmora, pa Vam, dragi citatelji, želim da i svojoj duši priuštite odmor tako što ćete svoje okolnosti predati Bogu s pouzdanjem. Možete moliti zajedno s psalmistom u 27. psalmu:

Gospodin mi je svjetlost i spasenje: koga da se bojim? Gospodin je štit života moga: pred kime da strepim? Kad navale na me zlotvori da mi tijelo žderu, protivnici moji i dušmani, oni posrću i padaju. Nek' se vojska protiv mene utabori, srce se moje ne boji: nek' i rat plane protiv mene i tada pun sam pouzdanja. Za jedno molim Gospodina, samo

to ja tražim: da živim u Domu Gospodnjem sve dane života svoga, da uživam milinu Gospodnju i Dom njegov gledam. U sjenici svojoj on me zaklanja u dan kobni; skriva me u skrovištu Šatora svoga, na hridinu on me uzdiže.

I sada uzdižem glavu iznad dušmana oko sebe. U njegovu ču Šatoru prinostiš žrtve radosne, Gospodinu ču pjevat i klicati. Slušaj, Gospodine, glas moga vapaja, milostiv mi budi, usliši me! Moje mi srce govori: 'Traži lice njegovo!' Da, lice tvoje, o Gospodine, ja tražim. Ne skrivaj lica svoga od mene. Ne odbij u gnjevu slugu svoga! Ti, Pomoći moja, nemoj me odbaciti! I ne ostavi me, Bože, Spasitelju moj! Ako me otac i mati ostave, Gospodin će me primiti!

Nauči, me, Gospodine, putu svojemu, ravnom me stazom povedi poradi protivnika mojih. Bijesu dušmana mojih ne predaj me jer ustadoše na mene svjedoci lažni koji dašću nasiljem.

Vjerujem da ču uživati dobra Gospodnja u zemljini živih. U Gospodina se uzdaj, ojunači se, čvrsto nek' bude srce tvoje: u Gospodina se uzdaj.

Članke u rubrici DUHOVNA MISAO

možete redovito čitati na:
<http://www.baptist.hr/duhovna-misao>

NOVI WEB-PORTAL SAVEZA BAPTISTIČKIH CRKAVA

Prigodom ovogodišnjeg Susreta baptista pušten je u rad obnovljeni web-portal Saveza baptističkih crkava u RH. Nalazi se na staroj adresi www.baptist.hr. Portal je potpuno redizajniran, a stranice se redovito osvježavaju vijestima i ostalim prilozima što ih prikuplja naša Izvještajna baptistička agencija (IBA) koju predano vodi p. Giorgio Grlić. O tehničkom održavanju stranica brine se Kristian Magda. IBA razvija mrežu suradnika/dopisnika po našim crkvama, novi su suradnici dobrodošli.

Iz Rijeke: NAPREDUJE GRADNJA PASTORALNOGA CENTRA

Poslednjih mjeseci nastavljeni su radovi na dovršetku izgradnje Pastoralnoga centra u Rijeci koji sve više poprima svoj završni vanjski izgled. U tijeku je polaganje krovnih panela, s postavom aluminijske bravarije i stakla. Radovi se odvijaju prema raspoloživim financijskim mogućnostima koje su u ovo vrijeme križe ograničene, ali vjernici BC Rijeka doista su iskusili da u čupu neće brašna nestati, ni vrč se s uljem neće isprazniti (1Kr 17,14) te s vjerom gledaju naprijed.

Postojeća je zgrada na Trsatu građena u vrijeme kada zbog tadašnjih okolnosti nije bilo moguće izgraditi primjerenu crkvenu građevinu. Ona je ispunila svoju namjenu u jednom vremenu s jednim modelom djelovanja. Danas je postala pretjesna i nefunkcionalna za crkvu 21. stoljeća koja se nalazi pred novim izazovima i zadacima. Polazeći od razumijevanja crkve ne samo kao bogoslužnog prostora u kojem se vjernici okupe jednom tjedno, nego kao mjesta susretanja ljudi i zadovoljenja mnogostrukih čovjekovih potreba, ovim novim gledaju naprijed.

Svaka i najmanja donacija pripomoći će dovršetku ovoga projekta!

Žiro-račun: BAPTISTIČKA CRKVA – PASTORALNI CENTAR, 2340009-1510179149

Devizni račun: 703000-013651, PRIVREDNA BANKA ZAGREB, Swift (BIC): PBZGHR2X, IBAN HR72 2340 0091 5102 0580 4